

Úřad pro demokratické instituce a lidská práva

ČESKO

**VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY
PARLAMENTU ČR
3.–4. ŘÍJNA 2025**

**Volební hodnoticí mise ODIHR
Závěrečná zpráva**

Varšava
1. července 2026

OBSAH

I.	SHRNUTÍ.....	1
II.	ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ.....	3
III.	ZÁKLADNÍ INFORMACE A POLITICKÝ KONTEXT	4
IV.	PRÁVNÍ RÁMEC.....	5
V.	VOLEBNÍ SYSTÉM	7
VI.	SPRÁVA VOLEB	7
VII.	REGISTRACE VOLIČŮ.....	9
VIII.	REGISTRACE KANDIDÁTŮ	10
IX.	VOLEBNÍ KAMPAŇ.....	12
X.	FINANCOVÁNÍ VOLEBNÍ KAMPANĚ	15
A.	PRÍJMY A VÝDAJE	15
B.	ZVEŘEJNĚNÍ A DOHLED.....	18
XI.	MÉDIA	19
A.	MEDIÁLNÍ PROSTŘEDÍ.....	19
B.	PRÁVNÍ A REGULAČNÍ RÁMEC	21
C.	INFORMOVÁNÍ O VOLEBNÍ KAMPANI V MÉDIÍCH	22
XII.	ŘEŠENÍ VOLEBNÍCH SPORŮ	23
XIII.	POZOROVÁNÍ VOLEB.....	25
XIV.	DNY KONÁNÍ VOLEB	25
XV.	VÝVOJ NÁSLEDUJÍCÍ PO DNECH KONÁNÍ VOLEB	27
XVI.	DOPORUČENÍ.....	27
A.	PRIORITNÍ DOPORUČENÍ	28
B.	OSTATNÍ DOPORUČENÍ.....	28
	PŘÍLOHA: KONEČNÉ VÝSLEDKY VOLEB.....	31
	O ÚŘADU PRO DEMOKRATICKÉ INSTITUCE A LIDSKÁ PRÁVA.....	32

ČESKO
VOLBY DO POSLANECKÉ SNĚMOVNY PARLAMENTU ČR
3.–4. ŘÍJNA 2025

Závěrečná zpráva volební hodnoticí mise ODIHR¹

I. SHRUTÍ

V návaznosti na pozvání vlády České republiky a na základě doporučení mise pro zhodnocení potřeb (Needs Assessment Mission – NAM) vyslal Úřad pro demokratické instituce a lidská práva OBSE (OBSE/ODIHR) do České republiky volební hodnoticí misi (Election Assessment Mission – EAM), jejímž cílem bylo pozorovat volby do Poslanecké sněmovny konané ve dnech 3. a 4. října.

Volby do Poslanecké sněmovny se konaly na pozadí výzev v oblasti domácí politiky, mezi něž patřilo zpomalení hospodářského růstu způsobené inflací a rostoucími cenami energií. Strany vládní koalice SPOLU a Starostové a nezávislí (STAN) vstupovaly do voleb poznamenány finančními skandály a kauzami souvisejícími s korupcí. Politická scéna byla polarizovaná, a to především v otázkách členství Česka v EU a NATO, provádění politik EU a pokračující pomoci a vojenské podpory poskytované Ukrajině. Některé politické strany se uchýlily k populistické a extremistické rétorice, která ovlivnila veřejnou debatu.

Právní rámec pro konání voleb, který prošel v letech 2024 a 2025 podstatnými změnami, je obecně pevný a umožňuje konání demokratických voleb. Několik nových ustanovení reagovalo na dřívější doporučení ODIHR, včetně zavedení digitálního volebního informačního systému, odstranění omezení volebního práva na základě právní způsobilosti a zavedení ustanovení týkajících se zahraničních volebních pozorovatelů. Jedinými novými ustanoveními platnými pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025 však byla ustanovení upravující korespondenční hlasování pro občany pobývající v zahraničí a uznání elektronického prokazování totožnosti voličů ve volebních místnostech; zbývající ustanovení se vztahují až na příští volby. Řada dlouhodobých doporučení ODIHR zůstává nevyřešena, včetně těch, která se týkají komplexní regulace financování volebních kampaní, dekriminalizace pomluvy a přijetí jasných postupů pro akreditaci volebních pozorovatelů.

Všech 200 členů Poslanecké sněmovny je voleno systémem poměrného zastoupení ve 14 vícečlenných volebních krajích. Způsob přepočtu odevzdaných platných hlasů na mandáty v jednotlivých krajích nezajišťuje rovnost hlasů. Neexistují žádná legislativní opatření zaměřená na podporu kandidatury žen.

Volby byly organizovány prostřednictvím vysoce decentralizovaného čtyřúrovňového systému zahrnujícího orgány na celostátní, krajské, obecní a okrskové úrovni. Státní volební komise (SVK) je stálý orgán složený z deseti členů zastupujících různé státní instituce, v jehož čele stojí Ministerstvo vnitra (MV). Ačkoli účastníci rozhovorů s misí ODIHR EAM vyjádřili důvěru ve schopnosti a profesionalitu volební správy, zasedání SVK nejsou veřejná, což je v rozporu s osvědčenými volebními postupy a snižuje to transparentnost; rovněž nejsou veřejně dostupné údaje o složení komise rozčleněné podle pohlaví.

Volit mohou občané, kteří alespoň ve druhý den voleb dosáhli věku 18 let. Občané zbavení právní způsobilosti, včetně osob s mentálním nebo psychosociálním postižením, nemají volební právo, což je v rozporu s mezinárodními standardy. Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025 se naposledy konaly na základě decentralizovaných pasivních seznamů voličů vedených na úrovni obcí. V roce

¹ Anglické znění této zprávy je jedinou oficiální verzí. České znění je pouze neoficiálním překladem tohoto dokumentu.

2026 má být zprovozněn centralizovaný digitální volební informační systém, který bude zahrnovat jednotný registr voličů a online registraci kandidátů a členů okrskových volebních komisí (OVK).

Občané s volebním právem, kteří nejpozději druhý den voleb dosáhnou věku 21 let, mohou být politickými stranami, hnutími nebo koalicemi nominováni jako kandidáti. Nezávislí kandidáti nemohou ve volbách kandidovat, což je v rozporu se závazky OBSE. K volbám se zaregistrovalo celkem 26 uchazečů, avšak pouze 18 z nich předložilo kandidátní listiny ve všech 14 krajích. Pirátská strana, hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) a Stačilo! zařadily na své kandidátní listiny kandidáty s odlišnou stranickou příslušností, čímž vytvořily nepřiznané koalice. Tato praxe byla u soudů neúspěšně napadena z důvodu obcházení platné uzavírací klauzule. Ženy tvořily 31,3 % registrovaných kandidátů, avšak žádný z hlavních volebních uchazečů neuplatnil dobrovolná opatření, která by podporovala zastoupení žen na kandidátních listinách.

Kandidáti mohli svobodně vést volební kampaň a představili širokou škálu politických programů, přičemž se zaměřovali především na otázky související s ekonomikou, energetickou bezpečností a cenami, jakož i se zahraniční politikou. Kampaň probíhala v polarizovaném prostředí a občas se vyznačovala rozporuplnými výroky a obrazovým zpracováním, přičemž tato rétorika přispěla k případům volebního násilí, a to převážně v online prostředí. Online kampaň postrádala účinný regulační rámec, který by zajistil transparentnost a řešil dezinformace i potenciální zahraniční vměšování. Český telekomunikační úřad, jmenovaný koordinátorem digitálních služeb, nemá pravomoci jednat z *úřední povinnosti*, zajistit důkazy, jmenovat důvěryhodné osoby pro nahlášení obsahu ani pověřit domácí odborníky identifikací nelegálního obsahu a následným upozorněním platforem; a vzhledem k absenci prováděcích předpisů není schopen na tyto stížnosti účinně reagovat. Dezinformační narativy umocňovaly volební poselství stran Motoristé sobě, SPD a Stačilo!.

Politické strany jsou financovány kombinací veřejných a soukromých prostředků. Kandidující subjekty jsou povinny si zřídit zvláštní volební účty. Neexistuje povinnost předkládat průběžné zprávy o financování volební kampaně a 90denní lhůta pro předložení finančních zpráv po volbách omezuje účinnou veřejnou kontrolu. Ačkoli zákon povoluje volební kampaň vedenou registrovanými třetími osobami, není jasně stanoveno, který typ činností by vyžadoval registraci, což vedlo k tomu, že řada aktivistických skupin vedla aktivní kampaň za určité politické programy, aniž by se zaregistrovala jako třetí osoba. Orgán dohledu nad financováním kampaně, tedy Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, nedisponuje dostatečnými personálními a finančními zdroji k plnému plnění svého mandátu.

Mediální prostředí je rozmanité a vyznačuje se pluralitou zpravodajských zdrojů. Veřejnoprávní média se těší vysoké míře důvěry veřejnosti, zatímco komerční mediální sektor se vyznačuje dominancí několika málo poskytovatelů zpravodajství a koncentrací vlastnictví. Nedávné legislativní změny posílily finanční nezávislost veřejnoprávních vysílatelů a částečně vyřešily obavy ohledně politizace jejich dozorových orgánů, ačkoli postupy při jmenování zůstávají ovlivňovány politickými stranami. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, která zajišťuje dodržování požadavků na objektivitu a vyváženost vysílání, nezveřejnila zprávy o monitorování volební kampaně ani nepřijala opatření v souvislosti se stížnostmi před dny konání voleb, čímž omezila transparentnost a včasný účinek svého dohledu během kampaně. Pokrytí volební kampaně, v němž převládalo značné množství televizních debat, poskytlo voličům dostatek informací k tomu, aby se mohli rozhodnout na základě všech dostupných informací.

S volebními spory ohledně registrace kandidátů a voličů se lze obrátit na krajské soudy, zatímco námitky proti volebním výsledkům spadají do pravomoci Nejvyššího správního soudu. Stížnosti týkající se údajného porušení ústavních práv nebo zásad, včetně poměrného zastoupení, hlasovacího práva, právní jistoty a zásad spravedlivé volební soutěže, lze podat k Ústavnímu soudu. Tento právní předpis nestanoví jasný a včasný mechanismus pro rozhodování o stížnostech souvisejících s volební kampaní před dnem konání voleb.

Novely z roku 2024 upravují mezinárodní volební pozorování, neobsahují však ustanovení týkající se domácích pozorovatelů, což je v rozporu se závazky OBSE. Jelikož se tyto změny nevztahovaly na volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025, působila mise ODIHR EAM mimo výslovný právní rámec upravující mezinárodní pozorovatelské mise a byla nucena získávat řadu *ad hoc* povolení od různých státních institucí, aby mohla sledovat jednotlivé fáze volebního procesu. Ačkoli žádná z domácích skupin nepožádala o akreditaci k pozorování těchto voleb, mnoho dotazovaných považovalo zastoupení politických stran ve volebních komisích za dostatečnou záruku.

V souladu s metodikou ODIHR mise neprováděla komplexní pozorování průběhu volebních dnů, ale navštívila pouze omezený počet volebních místností. Pozorované hlasování bylo obecně spořádané a postupy byly z velké části dodržovány. Poprvé mohli voliči využít pro prokázání totožnosti ve volebních místnostech mobilní aplikaci *eDoklady*. Technické problémy aplikace však znemožnily prokázání totožnosti některých voličů a zabránily jim v hlasování. Opatření pro voliče se zdravotním postižením, včetně využití přenosových volebních schránek, nezajišťovala plně inkluzivní účast a nebyla učiněna žádná opatření pro neasistované hlasování osob se zrakovým postižením.

Tato zpráva nabízí řadu doporučení, která mají za cíl pomoci České republice v jejím úsilí lépe sladit volby se svými závazky OBSE a dalšími mezinárodními povinnostmi a standardy demokratických voleb. Prioritní doporučení se týkají přezkumu aspektů volebního systému za účelem posílení rovnosti hlasů, vyjasnění právního rámce upravujícího volební spolupráci a tvorbu koalic, řešení volebního násilí a násilí na ženách, posílení dohledu nad financováním volebních kampaní, posílení záruk plurality sdělovacích prostředků a zajištění právního rámce pro občanská a mezinárodní pozorování voleb v souladu se závazky OBSE. ODIHR je připraven pomoci příslušným úřadům při vylepšování volebních postupů a při implementaci doporučení uvedených v této a předchozích zprávách.

II. ÚVOD A PODĚKOVÁNÍ

Na základě pozvání od vlády České republiky k pozorování voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2025 a v souladu se svým mandátem vyslal Úřad pro demokratické instituce a lidská práva OBSE (OBSE ODIHR) do Česka v období od 17. září do 8. října volební hodnotící misi (tzv. Election Assessment Mission, EAM).² Misi ODIHR EAM vedla Corien Jonker a tvořilo ji pět odborníků z pěti členských států OBSE, z nichž čtyři byly ženy a jeden muž. Mise ODIHR EAM měla svoji základnu v Praze a navštívila Brno, Ústí nad Labem a Hradec Králové.

Mise ODIHR EAM posuzovala soulad volebního procesu se závazky OBSE a dalšími mezinárodními závazky, standardy pro demokratické volby a vnitrostátními právními předpisy. V souladu s metodikou ODIHR neprováděla mise EAM ve dny konání voleb systematické a komplexní pozorování, pouze navštívila omezený počet volebních místností.

Mise pro hodnocení průběhu voleb ODIHR děkuje Ministerstvu zahraničních věcí ČR (MZV), Ministerstvu vnitra ČR (MV) a Českému statistickému úřadu (ČSÚ) za jejich pomoc a spolupráci. ODIHR EAM také vyjadřuje vděčnost zástupcům dalších státních a obecních institucí, soudnictví, volebních komisí, politických stran, médií, občanské společnosti, akademické obce, rezidentní diplomatické komunity a dalších partnerů pro dialog za to, že se s misí podělili o své názory.

² Viz předchozí zprávy ODIHR [k volbám v Česku](#).

III. ZÁKLADNÍ INFORMACE A POLITICKÝ KONTEXT

Česko je parlamentní republikou s dvoukomorovým Parlamentem, který se skládá ze Senátu (horní komora) s 81 senátory volenými přímo na šestileté období a Poslanecké sněmovny (dolní komora) s 200 poslanci volenými přímo na čtyřleté období. Vláda v čele s předsedou vlády je jmenována prezidentem.³

Po parlamentních volbách v roce 2021 se do Poslanecké sněmovny dostaly čtyři politické strany a koalice: ANO, SPOLU, Piráti a starostové (PirStan) a Svoboda a přímá demokracie (SPD).⁴ Politická koalice SPOLU, tvořená Občanskou demokratickou stranou (ODS), Křesťanskou demokratickou stranou (KDU-ČSL) a stranou Tradice, Odpovědnost, Prosperita (TOP 09), sestavila většinovou vládu společně s koalicí PirStan, kterou tvořila Česká pirátská strana a strana Starostové a nezávislí (STAN).⁵ Politická strana ANO, která vedla předchozí menšinovou vládu, přešla do opozice.

Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025 se konaly na pozadí výzev v oblasti domácí politiky, mezi něž patřilo zpomalení hospodářského růstu způsobené inflací a rostoucími cenami energií. Strany vládní koalice vstupovaly do voleb poznamenány finančními skandály a kauzami souvisejícími s korupcí, o nichž se v průběhu kampaně široce diskutovalo a které zaujímaly významné místo v politické debatě.⁶ Politická scéna byla polarizovaná, především v otázkách zahraniční politiky, s rozcházejícími se politickými postoji k členství Česka v EU a NATO, k provádění politik EU, zejména v oblasti migrace a klimatické politiky, a k pokračující pomoci a vojenské podpoře Ukrajiny. Politickou diskusi silně ovlivňovala populistická a extremistická rétorika, kterou používaly některé politické strany.

Ženy i nadále zůstávají ve veřejném a politickém životě nedostatečně zastoupeny. V končící Poslanecké sněmovně bylo jen 50 poslankyň (25 procent).⁷ V rozporu s předchozími doporučeními ODIHR, neexistují v Česku žádná legislativní opatření na podporu účasti žen v politice.⁸ Většina zástupců politických stran, s nimiž se členové mise ODIHR EAM setkali, byla proti legislativním genderovým kvótám s tím, že jediným vodítkem by měla být rovnost příležitostí. Zároveň žádná z těchto stran neuplatňovala dobrovolná opatření zaměřená na podporu zastoupení žen na kandidátních listinách. Omezený počet účastníků rozhovorů vyjádřil podporu nepřímým opatřením na posílení

³ Prezident jako hlava státu je volen přímo lidovým hlasováním na pětileté funkční období.

⁴ ANO získalo 72 křesel, SPOLU 71, Piráti a starostové 37 a SPD 20 křesel.

⁵ Pirátská strana opustila vládnoucí koalici v říjnu 2024.

⁶ Dne 18. června 2025 vláda jen těsně ustála hlasování o nedůvěře v důsledku toho, že Ministerstvo spravedlnosti přijalo dar v Bitcoinech ve výši přibližně 38,5 milionu EUR od bývalého odsouzeného, který byl shledán vinným ze zpronevěry, obchodu s drogami a nedovoleného ozbrojování. Dar pocházel z majetku, který byl dárci vrácen po jeho propuštění z vězení a měl sloužit k financování projektů v oblasti justice. Transakce vyvolala značnou společenskou i politickou pozornost, protože u tohoto majetku existovalo podezření, že souvisí s výnosy z trestné činnosti.

⁷ Ženy vykonávají 17 z 81 senátorských mandátů (21 procent). V končící vládě byly z celkového počtu 16 ministrů zastoupeny pouze dvě ženy. Pokud jde o justici, na Ústavním soudě působí mezi 15 soudci pouze čtyři ženy (27 procent) a na Nejvyšším správním soudě z celkového počtu 42 soudců jen 11 žen (26 procent).

⁸ V obecném doporučení č. 25 [Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen \(CEDAW\) č. 25](#) se uvádí, že „přijetí dočasných zvláštních opatření smluvními státy, zaměřených na *faktické* urychlení zrovnoprávnění žen a mužů, nebude považováno za diskriminaci, jak je definována v této úmluvě.“ Poslední pokus o zavedení genderových kvót se datuje do roku 2015, kdy Ministerstvo vnitra společně s Ministerstvem pro lidská práva předložilo návrh zákona o minimálních kvótách pro kandidátní listiny ve volbách do Poslanecké sněmovny a zastupitelstev krajů, avšak legislativní proces byl následně zastaven. V roce 2016 Výbor [CEDAW ve svém šestém periodickém přezkumu](#) doporučil České republice, aby „přijala účinná opatření, včetně dočasných zvláštních opatření“ a aby „pozměnila svoji volební legislativu a zavedla systém ‚zipu‘ pro kandidátní listiny“. Ve svém [sedmém periodickém přezkumu](#) Výbor CEDAW opět vyjádřil znepokojení nad nedostatečným zastoupením žen v politickém rozhodování a zabýval se možností zavedení zákonných kvót; české orgány následně informovaly Výbor, že návrh na zavedení 40% kvóty pro kandidátní listiny nebyl schválen.

účasti žen ve veřejném a politickém životě, jako je například dodatečné či účelové veřejné financování politických stran.⁹

V souladu s mezinárodními standardy a závazky OBSE by orgány měly zvážit zavedení dočasných zvláštních opatření, jako jsou zákonné kvóty pro zastoupení žen a cílené financování politických stran zaměřené na rovnost pohlaví, s cílem posílit příležitosti pro rovné zastoupení žen ve volených orgánech.

Některé poslankyně neusilovaly o znovuzvolení s odvoláním na nemožnost sladit mandát poslankyně se soukromým životem kvůli mimořádně dlouhým schůzím Poslanecké sněmovny.¹⁰ Podle vyjádření některých aktérů, s nimiž mise ODIHR pro hodnocení voleb hovořila, poslankyně omezují své politické aktivity ze strachu, že se stanou terčem nenávisných komentářů, obtěžování nebo násilí.¹¹ Aktéři, s nimiž mise ODIHR EAM hovořila, kritizovali nedostatek politické vůle pro implementaci vládní Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030.¹² Podle Odboru rovnosti žen a mužů na Úřadu vlády se jeho iniciativa genderového auditu v Parlamentu neuskutečnila kvůli nedostatečné politické podpoře pro politickou participaci žen. Z hlavních politických stran má pouze Strana zelených ve svých stanovách ustanovení, která prosazují rovnost žen a mužů ve vedení strany a mezi delegáty stranického sjezdu. Žádná strana nemá interní zásady na podporu členství žen.¹³

Úřady by měly provést komplexní posouzení politického prostředí s cílem určit a následně odstranit překážky účasti žen ve veřejném a politickém životě. Politické strany by mohly zvážit začlenění ustanovení, která podporují členství a účast žen, do svých stanov, a to i ve vedoucích pozicích.

Po parlamentních volbách v roce 2025 vzrostl počet žen v Poslanecké sněmovně na 67 (33 procent), což představuje nejvyšší počet poslankyň v historii Česka. Z 16 členů koaliční vlády, kterou sestavilo hnutí ANO společně s SPD a stranou Motoristé sobě a která byla jmenována 15. prosince 2025, jsou však ženy pouze dvě: místopředsdkyně vlády a ministryně financí a ministryně pro místní rozvoj.

IV. PRÁVNÍ RÁMEC

Právní rámec pro volby tvoří Ústava z roku 1993 (novelizována v roce 2024), Listina základních práv a svobod z roku 1993 (novelizována v roce 2021), zákon o volbách do Parlamentu České republiky z roku 1995 (novelizován v roce 2024), správní řád z roku 2002 a trestní zákoník z roku 2009. Ministerstvo vnitra (MV) může také vydávat vyhlášky, které poskytují další podrobnosti k právnímu

⁹ Podle Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030 podporuje 69 % Čechů legislativní opatření k dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů v politice, zatímco 24 % se k nim vyjádřilo negativně.

¹⁰ [Iniciativa „Moderní parlament“](#) vedená řadou poslankyň navrhla omezit délku proslovů poslanců a parlamentních zasedání.

¹¹ Viz: Fórum 50% zpráva z dubna 2025 [České poslankyně a genderově podmíněné násilí](#).

¹² Viz [Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030](#).

¹³ Čl. 7 písm. c) [Úmluvy CEDAW](#), že státy přijmou všechna příslušná opatření k odstranění diskriminace žen v politickém a veřejném životě země. [Rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy \(PACE\) z roku 2016 s názvem „Posouzení dopadu opatření ke zlepšení politického zastoupení žen“](#) uvádí mezi politickými faktory, které určují účast žen ve veřejném životě, *mimo jiné*: volební systém, politické strany a jejich stanovy, kritéria výběru kandidátů, pozitivní opatření, jako jsou kvóty, ať už zákonné nebo dobrovolné, jakož i opatření ke sladování pracovního a rodinného života.

rámci pro volby. Česká republika je signatářem významných mezinárodních nástrojů týkajících se demokratických institucí.¹⁴

Právní rámec pro konání voleb, který prošel v letech 2024 a 2025 podstatnými změnami, je obecně pevný a umožňuje konání demokratických voleb. Ustanovení týkající se zajištění všech volebních procesů byla harmonizována do jediného zákona o správě voleb; obdobně ustanovení týkající se volební kampaně, financování kampaně a kampaně třetích stran byla zahrnuta do nového zákona o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy přijatého v roce 2025.¹⁵ Některé z přijatých změn se týkají předchozích doporučení ODIHR, jako je například zavedení digitálního volebního informačního systému pro správu nově vytvořeného jednotného registru voličů a zrušení omezení volebního práva na základě právní způsobilosti. Přijetí ustanovení umožňujících přítomnost mezinárodních pozorovatelů ve volebních místnostech při hlasování a sčítání hlasů částečně implementovalo dlouholeté doporučení ODIHR (*Viz Pozorování voleb*). Zároveň ale zůstává řada dlouhodobých doporučení ODIHR nevyřešena, včetně těch, která se zasazují o komplexní regulaci financování volebních kampaní, dekriminalizaci pomluvy a přijetí jasných postupů pro akreditaci volebních pozorovatelů.

Navzdory rozsáhlé volební reformě, která byla výsledkem konzultačního procesu, vstoupila většina ustanovení obsažených v nových právních předpisech v platnost až po parlamentních volbách v roce 2025.¹⁶ Jedinými novými ustanoveními platnými pro parlamentní volby v roce 2025 byla ustanovení upravující korespondenční hlasování pro občany pobývajících v zahraničí a uznání elektronického prokázání totožnosti voličů; zbývající ustanovení se vztahují až na příští volby. Několik politických stran považovalo zavedení korespondenčního hlasování za politicky motivované, založené na dojmu, že diaspora zvýhodňuje stávající strany, a odpůrci novely také vyjádřili obavy ohledně tajnosti korespondenčního hlasování¹⁷ (*viz Registrace voličů*). MV vydalo konkrétní vyhlášky týkající se včasného provedení dodatků k volbám do Poslanecké sněmovny v roce 2025.¹⁸

V květnu 2025 byl trestní zákoník doplněn o ustanovení, které kriminalizuje zakládání, podporu nebo propagaci nacistických, komunistických či jiných hnutí, jejichž prokazatelným cílem je potlačování lidských práv a svobod nebo podněcování k nenávisti na základě rasy, etnického původu, národnosti, náboženství nebo sociální třídy.¹⁹ Někteří z účastníků rozhovorů s misí ODIHR EAM vyjádřili obavy, že by to mohlo vést ke kriminalizaci některých politických ideologií, včetně komunismu.

¹⁴ Včetně [Evropské úmluvy o lidských právech \(EÚLP\)](#) z roku 1950, [Mezinárodního paktu o občanských a politických právech \(ICCPR\)](#) z roku 1966, [Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace \(CERD\)](#) z roku 1965, [Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen \(CEDAW\)](#) z roku 1979, [Mezinárodní úmluvy o ochraně práv všech migrujících pracovníků a členů jejich rodin](#) z roku 1990, [Rámcové úmluvy Rady Evropy o ochraně národnostních menšin](#) z roku 1995, [Úmluvy OSN proti korupci](#) z roku 2003 a [Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením \(CRPD\)](#) z roku 2006. Česko podepsalo v roce 2016 [Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí](#) z roku 2011, ale k červnu 2025 ji zatím stále neratifikovalo; v lednu 2024 Senát ČR její ratifikaci zamítl. Česko je také členem [Benátské komise Rady Evropy](#) a [Skupiny států proti korupci \(GRECO\)](#).

¹⁵ Financování politických stran je upraveno zákonem o sdružování v politických stranách a politických hnutích.

¹⁶ Většina ustanovení zákona o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy nabyla účinnosti 1. ledna 2026, ale ustanovení týkající se transparentnosti a cílení politické reklamy, která transponovala do české legislativy nařízení EU [2024/900](#), nabyla účinnosti 10. října 2025.

¹⁷ Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 získalo SPOLU 34,26 procenta hlasů odevzdaných v zahraničí, zatímco ANO získalo 4,99 procenta; ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2025 se podíl SPOLU zvýšil na 39,26 procenta hlasů občanů pobývajících v zahraničí, zatímco ANO získalo 3,95 procenta.

¹⁸ Viz vyhláška [MV ze dne 11. dubna 2025](#), kterou se mění některé vyhlášky provádějící volební zákony.

¹⁹ Za tyto trestné činy lze uložit trest odnětí svobody až na pět let.

V. VOLEBNÍ SYSTÉM

Všech 200 členů Poslanecké sněmovny je voleno na čtyřleté funkční období v rámci systému poměrného zastoupení ve 14 vícečlenných volebních krajích, které odpovídají 14 samosprávným krajům. Voliči mohou na vybraném hlasovacím lístku dané strany označit až čtyři preferenční hlasy pro jednotlivé kandidáty a každý kandidát, který v daném volebním kraji získá více než pět procent preferenčních hlasů odevzdaných pro tento hlasovací lístek, se posune na první místo kandidátní listiny; pokud tuto hranici překročí více kandidátů, seřadí se podle počtu získaných preferenčních hlasů.

Aby politické strany a hnutí získaly mandáty v Poslanecké sněmovně, musí překročit celostátní hranici 5 procent, dvoustranné koalice 8 procent a koalice tří nebo více stran 11 procent. Počet mandátů pro každý volební obvod se určuje na základě poměru počtu platných hlasů odevzdaných v daném volebním obvodu k celkovému počtu platných hlasů odevzdaných v celé zemi. Volební obvody se podstatně liší počtem hlasů a následně počtem přidělených křesel.²⁰ Výpočet tzv. republikového mandátového čísla se provádí při každých volbách, což znamená, že některé kraje mohou o mandáty přijít a jiné naopak získat. Kromě toho se počet hlasů potřebných k získání mandátu v některých volebních obvodech odchyluje od celostátního průměru nad rámec toho, co je považováno za přijatelné dle osvědčených volebních postupů.²¹

V zájmu zajištění rovnosti hlasů a omezení počtu propadlých hlasů by měl být přezkoumán způsob přepočtu hlasů na mandáty s cílem odstranit nepoměr v počtu hlasů potřebných k získání poslaneckého mandátu.

Rozdělení křesel mezi kandidující subjekty, které překročily 5% uzavírací klauzuli, vychází z počtu hlasů, které každý z nich získal v daném volebním obvodu, v poměru k celkovému počtu platných odevzdaných hlasů v tomto obvodu. Mandáty, které nebyly přiděleny v prvním kole, se poté přidělují na základě zbývajících hlasů získaných každou stranou na celostátní úrovni a rozdělují se do volebního obvodu, kde měla daná strana nejvyšší počet zbývajících hlasů. Tento systém může vést k rozdílům mezi počtem získaných hlasů a počtem získaných mandátů v jednotlivých krajích; například v Libereckém kraji získala strana, která získala více hlasů, méně mandátů než jiná strana, která získala méně hlasů.²²

VI. SPRÁVA VOLEB

Volby byly organizovány prostřednictvím vysoce decentralizovaného čtyřúrovňového systému zahrnujícího orgány na celostátní, krajské, obecní a okrskové úrovni. Státní volební komise (SVK) je stálý orgán složený z deseti členů zastupujících ministerstva, která se podílejí na volebním procesu, dále ČSÚ a Kancelář prezidenta republiky. SVK, v jejímž čele stojí Ministerstvo vnitra, je odpovědná za koordinaci průběhu voleb a za vyhlášení a zveřejnění konečných výsledků. Tři z deseti členů SVK

²⁰ Počet mandátů přidělených jednotlivým krajům se pohybuje od 26 mandátů ve Středočeském kraji až po 4 mandáty v Karlovarském kraji.

²¹ Například v Liberci potřeboval úspěšný kandidát získat o 37 procent hlasů více, než je celorepublikový průměr, v Karlových Varech potřeboval dokonce dalších 21 procent hlasů. Kromě toho bylo [vypočítáno](#), že v Plzeňském kraji stačilo k získání poslaneckého mandátu 25 249 hlasů, zatímco v Liberci to bylo 38 355 hlasů. Odstavec I.2.2. Kodexu osvědčených postupů ve volebních záležitostech [Benátské komise z roku 2002](#) (Kodex osvědčených postupů) doporučuje, že "mandáty musí být mezi volební obvody rozděleny rovnoměrně", přičemž „přípustná odchylka od normy by neměla být větší než 10 % a rozhodně by neměla překročit 15 %, s výjimkou zvláštních okolností“.

²² Strana ANO s 34,40 % hlasů získala v Liberci tři mandáty, strana SPOLU s 18,06 % hlasů jeden mandát, zatímco strana STAN s 16,34 % hlasů získala dva mandáty.

jsou ženy. Zasedání SVK nejsou veřejná, což je v rozporu s mezinárodními standardy.²³ Na decentralizované úrovni existuje 14 krajských úřadů, 6 258 obecních úřadů a 142 úřadů městských obvodů a městských částí; na nejnižší úrovni volební správy pro tyto volby působí 14 819 okrskových volebních komisí (OVK).

Pro zajištění plné transparentnosti svého rozhodování by měla volební správa pořádat veřejná zasedání a včas zveřejňovat návrhy pořadů jednání a zápisů z příslušných zasedání.

Ministerstvo vnitra je hlavní státní institucí odpovědnou za správu voleb, včetně celkové koordinace volebního procesu, konsolidace kandidátních listin, distribuce údajů obcím pro přípravu seznamů voličů, jakož i zveřejňování podrobného volebního kalendáře a informací pro volební úředníky, voliče a potenciální kandidáty. Kromě MV hrají v procesu správy voleb klíčovou roli také ČSÚ a MZV. ČSÚ ověřuje kandidátní listiny předložené krajským úřadům z hlediska možných duplicitních registrací, připravuje systém pro konsolidaci výsledků voleb a vypočítává a zveřejňuje rozdělení mandátů podle krajů, jakož i výsledky podle volebních místností, obcí a krajů. Pro účely sčítání výsledků ČSÚ provozoval síť 507 datových sběrných míst.²⁴ Ministerstvo zahraničních věcí zajišťuje hlasování v zahraničí na 108 zastupitelských úřadech. Vede zvláštní seznam voličů, přijímá žádosti o korespondenční hlasování a odesílá voličům sady pro korespondenční hlasování. Zúčastněné strany vyjádřily obecnou důvěru v nestrannost a důvěryhodnost státních institucí zapojených do správy volebního procesu.

Krajské úřady jsou odpovědné za evidenci kandidátních listin v rámci svých příslušných správních jednotek, vyžádání tisku hlasovacích lístků a obálek, poskytování logistické podpory ČSÚ a provozní podpory obecním úřadům.²⁵ Všech 6 258 obecních úřadů je odpovědných za stanovení počtu okrskových volebních komisí, jmenování a školení jejich členů, vyžádání a převzetí hlasovacích lístků a obálek a zaslání hlasovacích lístků voličům spolu s informačními letáky. Obecní úřady jsou povinny zaslat hlasovací lístky voličům nejpozději tři dny před dnem konání voleb. V souladu se zákonem zřídily větší obce městské obvodní úřady, na které přenesly některé povinnosti spojené s volbami; pro tyto volby fungovalo 142 úřadů městských částí a městských obvodů.

Volební správa zřídila 14 819 okrskových volebních komisí, z toho 108 v zahraničí. Podle doporučení Ministerstva vnitra by jedna OVK měla mít přibližně 1 000 registrovaných voličů. Každá obec odpovídá za stanovení počtu OVK a případnou změnu, pokud se počet registrovaných voličů zvýší nebo sníží o více než jednu třetinu. Okrsková volební komise musí být složena z nejméně 5 členů, resp. ze 4 členů v případě OVK s méně než 300 registrovanými voliči. Každá politická strana, hnutí nebo koalice, která se účastní voleb v dané obci, může do každé volební komise nominovat jednoho člena a jednoho náhradníka. Pokud není k dispozici dostatečný počet členů OVK, je za nábor dobrovolníků odpovědný obecní úřad. Volební správa informovala ODIHR EAM, že politické strany projevují jen malý zájem nominovat své členy do OVK v menších lokalitách. ČSÚ poskytl členům

²³ Odstavec 19 Všeobecného komentáře č. 34 k článku 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (MPOPP) stanoví, že "smluvní státy by měly proaktivně zveřejňovat vládní informace veřejného zájmu. Smluvní státy by měly vynaložit veškeré úsilí k zajištění snadného, rychlého, efektivního a praktického přístupu k těmto informacím". Článek 10 písm. a) Úmluvy OSN proti korupci (UNCAC) obsahuje: "Přijetí postupů nebo předpisů, které v příslušných případech umožní široké veřejnosti získávat informace o organizaci, fungování a rozhodovacích procesech její veřejné správy a [...] o rozhodnutích a právních aktech, které se dotýkají veřejnosti". Odstavec 68 Kodexu osvědčených postupů ve volebních záležitostech stanoví, že „řádný průběh volebního procesu zajistí pouze transparentnost, nestrannost a nezávislost na politicky motivované manipulaci“, zatímco odstavec 81 doporučuje, aby „zasedání ústřední volební komise byla přístupná všem, včetně sdělovacích prostředků“.

²⁴ Pro shromažďování výsledků z okrskových volebních komisí bylo zřízeno 506 sběrných míst a jedno na MZV pro hlasy ze zahraničí.

²⁵ Tisk hlasovacích lístků a obálek zadává soukromá tiskárna, MV poskytuje krajským úřadům přístup do tiskárny. Počet požadovaných hlasovacích lístků se rovná počtu registrovaných voličů, kteří dostanou hlasovací lístky poštou, plus dalších 30 procent, které jsou doručeny jednotlivým OVK.

OVK školení o provozních postupech ve dnech voleb, které bylo povinné pro předsedu, místopředsedu a zapisovatele.²⁶ Kromě toho Ministerstvo vnitra zřídilo kanál na YouTube s výukovými videi pro členy OVK.²⁷

Zákon nezaručuje vyvážené zastoupení žen a mužů ve volebních orgánech a nejsou shromažďovány žádné informace o genderovém zastoupení mezi pracovníky volební správy.²⁸ Ministerstvo vnitra informovalo misi ODIHR EAM, že zřízení digitálního volebního informačního systému, který centralizuje registrační proces členů OVK, umožní shromažďovat údaje rozčleněné podle pohlaví počínaje senátními a komunálními volbami v roce 2026.

Pro usnadnění rozvoje cílených strategií pro zvýšení účasti žen by měly být shromažďovány a komplexně zveřejňovány informace rozčleněné podle pohlaví o zastoupení žen a mužů ve volební správě.

Ministerstvo vnitra poskytovalo informace o volebním procesu prostřednictvím svých webových stránek. Zahájilo také cílené informační kampaně týkající se nových prvků volebního procesu, jako je možnost elektronického prokazování totožnosti či korespondenčního hlasování pro voliče pobývající mimo zemi. Informace o voličích byly také poskytnuty v českém znakovém jazyce prostřednictvím vyhrazených videí a zpřístupněny prostřednictvím QR kódu vytištěného na oficiálním letáku doručeném všem voličům spolu s jejich hlasovacími lístky. Organizace občanské společnosti vedly volební mobilizační kampaně, včetně iniciativ propagujících ženy a mladé kandidáty a obhajující podporu konkrétních politických platforem (viz *Financování volební kampaně*).²⁹

VII. REGISTRACE VOLIČŮ

Hlasovat mohou občané starší 18 let, včetně těch, kteří dosáhnou věku 18 let druhý den hlasování. Změna volební legislativy z roku 2024 odstranila omezení volebního práva na základě právní způsobilosti, a to v souladu s předchozími doporučeními ODIHR. Tato novela však nabývá účinnosti až v roce 2026.

Registrace voličů je pasivní. V souladu s novelami z roku 2024 bude od roku 2026 seznam voličů centralizován, a to v souladu s doporučeními ODIHR.³⁰ Volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025 se naposledy konaly na základě decentralizovaných pasivních seznamů voličů vedených na úrovni obcí. Obce si mohly vyžádat výpisy ze základního registru obyvatel od Digitální informační agentury (DIA) prostřednictvím Českého Podacího, Ověřovacího a Informačního Národního Terminálu (Czech POINT), aby porovnaly své údaje a odstranily případné nesrovnalosti.³¹ Seznamy voličů pro příslušné OVK byly vytištěny jeden den před prvním dnem hlasování, aby byla zajištěna nejvyšší

²⁶ Zapisovatel jde vždy jmenován obcí.

²⁷ Viz [Volby 2025](#). Pozitivní je, že všechna školicí videa byla opatřena titulky, což usnadnilo přístupnost pro osoby se sluchovým postižením, které mají zájem působit jako členové OVK.

²⁸ Viz článek 48d Obecného doporučení č. 23 [k Úmluvě CEDAW](#), podle něhož by smluvní státy měly poskytovat „statistické údaje rozčleněné podle pohlaví, které ukazují procentní podíl žen ve srovnání s muži, kteří tato práva požívají“. Odstavec 40.13 Moskevského dokumentu [OBSE z roku 1991](#) zavazuje účastnické státy k tomu, aby „zajistily sběr a analýzu údajů s cílem přiměřeně posoudit, sledovat a zlepšovat situaci žen“.

²⁹ Například kampaň [30 pod 30 od Bold News](#) podporovala mladé kandidáty, [Zakroužkuj ženu](#) vedla kampaň za výběr kandidátek žen prostřednictvím preferenčního hlasování.

³⁰ [Zákon č. 88/2024 Sb.](#) pověřuje MV zřízením registru.

³¹ Dle DIA podalo tyto žádosti ke 30. září 2025 celkem 3 947 obcí. Jiní se spoléhali pouze na výpisy ze základního registru obyvatel a jejich měsíční aktualizace.

možná přesnost. Občané mohli požádat svou obec o potvrzení, zda jsou registrováni, a pokud ne, požádat o své zařazení na seznam voličů.³² K těmto volbám bylo registrováno 8 253 316 voličů.

Voliči mohou požádat volební orgány o zápis do zvláštního seznamu voličů a vydání voličského průkazu, který umožňuje hlasovat v jakékoli OVK v Česku nebo v zahraničí. O voličský průkaz bylo možné požádat prostřednictvím Portálu občana nebo Datové schránky, které spravuje DIA, a to do 26. září, nebo osobně na obecním úřadě do 1. října 2025. Voličské průkazy bylo možné vyzvednout na obecních úřadech nebo obdržet poštou od 18. září. Podle zástupců obecních úřadů, se kterými se ODIHR EAM setkal, se celkový počet žádostí o voličský průkaz oproti minulým volbám výrazně zvýšil. Voliči pobývající v zahraničí, kteří měli zájem se voleb zúčastnit, se museli nechat zapsat do zvláštního seznamu voličů nejpozději 40 dní před volbami, tedy do 24. srpna 2025.³³ Pro tyto volby bylo vydáno 3 017 voličských průkazů pro voliče registrované v zahraničí. Vazební věznice, věznice, zdravotnická zařízení a zařízení dlouhodobé rezidenční péče sestavily zvláštní seznamy voličů na základě individuálních žádostí podaných voliči.

Pro zvýšení dostupnosti způsobů hlasování by měla být zvážena opatření k usnadnění registrace a účasti občanů pobývajících v zahraničí, včetně informačních kampaní a dalších možností.

Voliči registrovaní k volbám v zahraničí mohli podle ustanovení nového zákona o správě voleb poprvé hlasovat korespondenčně. Žádosti o hlasovací sady pro korespondenční volbu zasílané poštou nebo prostřednictvím Datové schránky byly přijímány do 29. srpna 2025, zatímco žádosti podané osobně na zastupitelských úřadech byly přijímány do 1. října.³⁴ Aby mohli voliči odevzdat svůj hlas, museli si z příslušné webové stránky Ministerstva vnitra vytisknout hlasovací lístek, vložit jej do obálky a zaslat jej spolu s kopií dokladu totožnosti na zastupitelský úřad příslušný pro místo jejich dlouhodobého pobytu.³⁵ Některé opoziční strany vyjádřily obavy ohledně údajné náchylnosti korespondenčního hlasování k volebním podvodům, které byly ještě umocněny dezinformačními kampaněmi, což negativně ovlivnilo důvěru v integritu korespondenčního hlasování.³⁶ Konečný počet voličů registrovaných v zahraničí pro tyto volby činil 37 654, z nichž 10 918 požádalo o korespondenční hlasování. Zavedení korespondenčního hlasování přispělo k většímu zapojení českých občanů v zahraničí, neboť počet registrovaných voličů v zahraničí se oproti volbám v roce 2021 zdvojnásobil.³⁷

VIII. REGISTRACE KANDIDÁTŮ

Kandidáti musí být občany České republiky, kteří nejpozději druhý den voleb dosáhnou věku 21 let a jejichž volební právo není omezeno. Mohou být nominováni politickými stranami, hnutími nebo

³² MV informovalo ODIHR EAM, že vzhledem k ustanovením o ochraně osobních údajů nejsou seznamy voličů veřejné. Nebyl-li volič ve dnech konání voleb na seznamu voličů ve volební místnosti svého trvalého bydliště, požádala OVK obecní úřad o vysvětlení a v případě zjištěné chyby mu bylo umožněno hlasovat a jeho jméno bylo zapsáno do protokolů OVK.

³³ Podle [Kodexu osvědčených postupů ve volebních záležitostech](#) odst. I 1.2.ii musí být seznamy voličů aktualizovány nejméně jednou ročně.

³⁴ Hlasovací sady pro korespondenční volbu obsahovaly: identifikační lístek, úřední obálku pro vložení hlasovacího lístku, doručovací (vratnou) obálku a informace o způsobu hlasování. „Datová schránka“ je zabezpečená elektronická schránka provozovaná státem sloužící k úřední komunikaci s orgány veřejné moci.

³⁵ Volič, který zaslal hlasovací sadu pro korespondenční volbu (hlasovací lístek, obálku, certifikát) poštou na zastupitelský úřad, mohl svou volbu změnit, pokud přišel osobně na zastupitelský úřad 3. nebo 4. října.

³⁶ MZV prostřednictvím svých webových stránek a sociálních médií (*Facebook*, *YouTube*, *X*, a *Instagram*) poskytl voličům informace o korespondenčním hlasování a zorganizovalo dvě celosvětové konference se zástupci české diaspory. Nicméně podle průzkumu provedeného [Central European Digital Media Advisory](#), 48 procent voličů bylo znepokojeno možným podvodem a manipulací v souvislosti s korespondenčním hlasováním.

³⁷ V roce 2021 se k volbám v zahraničí zaregistrovalo 18 808 voličů.

koalicemi. Nezávislí kandidáti nejsou povoleni, což je v rozporu se závazky OBSE.³⁸ Do 29. července 2025 zaregistrovalo své kandidátní listiny u krajských úřadů 25 politických stran a hnutí a jedna koalice. Pouze 18 kandidujících subjektů zaregistrovalo své kandidátní listiny ve všech 14 krajích. Většina politických stran nevnímala registrační poplatek 19 000 Kč za kandidátní listinu jako překážku kandidatury.³⁹

Pro další podporu plurality při registraci kandidátů by měl být zákon pozměněn tak, aby mohli občané kandidovat nezávisle, a to v souladu se závazky OBSE.

Za koaliční kandidátní listinu se považuje taková, která má konkrétní název a je formálně uznána jako koalice kandidáty všech politických stran a politických hnutí, které na ní kandidují. Koalice musí být ve všech volebních krajích tvořeny stejnými politickými stranami nebo politickými hnutími. V těchto volbách se řada politických subjektů rozhodla kandidovat na jedné kandidátní listině registrované pod jednou politickou stranou, aby se vyhnuly vyšším uzavíracím klauzulím platným pro koalice při přidělování mandátů.⁴⁰ Tato praxe byla napadena u Ústavního soudu jako obcházení právních předpisů; soud rozhodl, že vyšší uzavírací klauzule se vztahuje pouze na formálně vyhlášené koalice. Řada účastníků rozhovorů s misí ODIHR EAM poukázala na významný rozpor mezi zákonnými a faktickými volebními praxi v současném nastavení volebního systému. V menších volebních krajích vede omezený počet mandátů k tomu, že uzavírací klauzule je *de facto* podstatně vyšší, než jak stanovuje zákon.⁴¹

Právní rámec by měl být vyjasněn tak, aby definoval přípustné formy volební spolupráce a vytváření koalic s cílem zajistit právní jistotu a jednotnost.

Kandidát může být zařazen pouze na jednu kandidátní listinu. Krajské úřady po obdržení kandidátních listin ověřily, že všichni kandidáti splnili zákonné požadavky a listiny následně předaly ČSÚ ke křížové kontrole, aby ověřil, že žádný kandidát nebyl registrován ve více než jednom kraji.⁴² Do těchto voleb bylo přihlášeno celkem 4 466 kandidátů, z toho 1 398 žen (31,3 procenta). Mezi hlavními volebními subjekty byl nejvyšší podíl ženských kandidátek evidován na kandidátních listinách Pirátské strany (38,5 procenta), zatímco nejnižší na kandidátních listinách Motoristů sobě (15,6 procenta). Ženy vedly 69 z celkového počtu 287 registrovaných kandidátních listin (24 procent). Proces registrace kandidátních listin byl dokončen v zákonných lhůtách a misí ODIHR EAM nebyly zmíněny žádné obavy ohledně průběhu.

³⁸ Odstavec 7.5 [Kodaňského dokumentu OBSE z roku 1990](#) zavazuje účastnické státy „respektovat právo občanů ucházet se o politické nebo veřejné funkce, a to individuálně nebo jako zástupci politických stran nebo organizací, bez diskriminace”.

³⁹ Krajský úřad v Hradci Králové informoval EAM ODIHR o projektu politické satiry, který odstoupil z registračního procesu z důvodu neschopnosti zaplatit zálohu. 1 Kč odpovídá přibližně 0,041 EUR.

⁴⁰ Každá politická strana a politické hnutí může být členem pouze jedné koalice a v každém volebním obvodu může předložit pouze jednu kandidátní listinu. SPOLU byla jedinou oficiální koalicí, složenou z ODS, KDU-ČSL, a TOP 09. Pirátská strana, SPD a Stačilo! zaregistrovaly kandidátní listiny, které zahrnovaly kandidáty s odlišnou stranickou příslušností, čímž fakticky vytvořily nepřiznané koalice. Pirátská strana zařadila na své kandidátní listiny zástupce Zelených, SPD zahrnovala představitele Trikolory (Trikolora hnutí občanů), PRO (Právo Respekt Odbornost), Svobodných (Strana svobodných občanů), zatímco uskupení Stačilo! zařadilo na své kandidátky Komunistickou stranu Čech a Moravy (KSČM), Sociální demokracii (SOCDEM) i řadu menších stran a jednotlivých kandidátů.

⁴¹ Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2025 byly v nejmenším kraji, tedy Karlovarském kraji, mandáty přiděleny pouze dvěma ze šesti volebních subjektů, které překročily uzavírací klauzuli. Hnutí ANO se 42,49 procenty hlasů získalo tři mandáty a koalice SPOLU s 15,40 procenty získala jeden mandát. STAN, SPD, Motoristé sobě a Pirátská strana, které také překročily pětiprocentní hranici pro vstup do Poslanecké sněmovny, nezískaly v regionu žádný mandát.

⁴² ČSÚ našel 11 možných duplicit, a to na základě ověření křestního jména, příjmení a věku. Nakonec byli čtyři kandidáti odmítnuti.

IX. VOLEBNÍ KAMPAŇ

Kampaň mohou vést registrovaní kandidáti; fyzické i právnické osoby mohou vést kampaň ve prospěch nebo proti volebnímu kandidátovi, jsou-li registrovány jako třetí osoby. Obce mohou nejpozději 16 dní před dny konání voleb poskytnout bezplatné prostory pro vystavení volebních materiálů. Veškeré volební materiály musí obsahovat prohlášení identifikující uchazeče, kandidáta nebo třetí stranu, která je zadala a financovala. Právní rámec platný pro volby do Poslanecké sněmovny v roce 2025 neobsahoval výslovná ustanovení zakazující zneužívání administrativních zdrojů, což je v rozporu s doporučeními ODIHR.⁴³ Legislativa nestanoví jasný a včasný mechanismus pro podávání stížností souvisejících s volební kampaní.⁴⁴

Oficiální období pro vedení volební kampaně začalo dnem vyhlášení voleb a trvalo až do oznámení konečných výsledků.⁴⁵ Vzhledem k délce oficiálního období volebního kampaně byla intenzita kampaně proměnlivá a v posledních týdnech před volebními dny nabývala na síle. 26 registrovaných volebních subjektů a jednotlivých kandidátů vedlo kampaň svobodně a představovalo širokou škálu politických programů. Zvláštní pozornost byla věnována otázkám souvisejícím s ekonomikou, energetickou bezpečností a spotřebitelskými cenami. Výrazným rysem kampaně byl silný důraz na zahraničněpolitické otázky, migraci a hraniční kontroly, podporu Ukrajiny a vztahy s EU a NATO. Kandidáti se zapojili do venkovní kampaně, rozdávali letáky a zpravodaje a nakupovali online reklamu, mimo jiné i na sociálních sítích.

Kampaň se odehrávala v polarizovaném prostředí a občas se vyznačovala polarizujícím jazykem a obrazovým materiálem. Řada politických stran ve své kampani sázela na skeptický postoj k členství Česka v EU a NATO, stejně jako na kritiku migrační a environmentální politiky EU. Kampaň SPD „Pevnost Česko!“ používala provokativní jazyk a manipulativní sdělení podpořená obrázky generovanými umělou inteligencí, zaměřená na osoby vnímané jako muslimští a ukrajinští migranti.⁴⁶ Strana SPOLU vedla billboardovou a online kampaň, v níž varovala voliče před podporou oponentů kvůli jejich údajným vazbám na Ruskou federaci. Zatímco všechny hlavní politické strany zahrnovaly do svých programů různé návrhy na podporu rodiny, pouze programy Pirátské strany a STAN zahrnovaly politiky zaměřené na rovnost pohlaví, rozdíly v odměňování žen a mužů a podporu manželství osob stejného pohlaví.

Ačkoli byl během kampaně nahlášen pouze omezený počet případů fyzického násilí, účastníci rozhovorů vyjádřili misi ODIHR EAM obavy týkající se násilí a zastrašování v online prostředí, které

⁴³ Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (ÚDHPSH) informoval ODIHR EAM o případech, kdy úřadující politici používali oficiální účty na sociálních sítích pro účely volební kampaně, čímž stírali rozdíly mezi svou rolí kandidátů a držitelů veřejných funkcí. Zákon o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy z roku 2025 s účinností od 1. ledna 2026, zavádí sankci až do výše 100 000 Kč za bezplatné využívání státních nebo jiných veřejných zdrojů pro volební kampaň.

⁴⁴ Dne 18. září 2025 podal bývalý předseda Muslimské obce v Praze u Městského soudu v Praze 1 žalobu proti straně SPD ohledně předvolebních plakátů, na nichž byla vedle loga SPD vyobrazena žena v burce. Soud zamítl žádost žalobce o nařízení předběžných opatření, konkrétně o odstranění reklamy, přičemž uznal, že daný obrazový materiál lze považovat za potenciálně diskriminační. Tento případ dokládá omezenou možnost dosáhnout včasné nápravy ve sporech souvisejících s volební kampaní před dnem konání voleb.

⁴⁵ Není stanovena žádná doba volebního klidu, avšak volební kampaň je zakázána po dobu konání voleb v prostorách volebních místností i v jejich bezprostředním okolí. Publikování průzkumů veřejného mínění souvisejících s volbami je zakázáno během tří dnů před volebními dny a v dny konání voleb.

⁴⁶ Na předvolebních plakátech a sociálních sítích kolovaly obrázky, na nichž byla vedle sebe zobrazena žena v burce spolu s logy Pirátské strany, STAN a ODS a žena oblečená v západním stylu s logem SPD, což naznačovalo, že by se burka mohla stát v Česku povinným oděvem, pokud by zemi vládli oponenti SPD. Další plakáty zobrazovaly jedince vnímaného jako muslima s nožem a nápisem „V Berlíně dochází každý den k deseti útokům nožem. Většina útočníků jsou přistěhovalci. To tady nedovolíme!“, nebo davy s ukrajinskými vlajkami a volání, aby poslali ukrajinské uprchlíky zpět domů. Čl. 20 odst. 2 [Mezinárodní paktu o občanských a politických právech](#) ukládá státům povinnost zákonem zakázat „jakékoli podněcování k národní, rasové nebo náboženské nenávisti, které představuje podněcování k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí“.

se zaměřovalo zejména na ženy kandidátky a političky.⁴⁷ Všichni dotčení aktéři uvedli, že takové násilí bývá spíše osobního charakteru a často zahrnuje výhrůžky sexuálním násilím. Online násilí vůči ženám v politice bylo rozšířené a všechny poslankyně a kandidátky, s nimiž mise ODIHR EAM hovořila, uvedly, že se staly jeho terčem. Zároveň organizace na ochranu lidských práv poukázaly na problémy související s nedostatečným hlášením případů online násilí a omezenou schopností policie tyto případy vyšetřovat.⁴⁸ Jak Policie České republiky, tak Nejvyšší státní zastupitelství informovaly zástupce ODIHR EAM, že nemají zavedeny žádné konkrétní programy zaměřené na řešení genderové podmíněných hrozeb nebo politického násilí založeného na pohlaví. Dne 24. září 2025 vyzval předseda Senátu státní orgány, aby účinněji zasahovaly proti urážkám a verbálním útokům namířeným proti ženám v politice.⁴⁹

Právní a institucionální rámec by měl být posílen, aby bylo možné včas a účinně řešit případy volebního násilí a násilí páchaného na ženách, včetně násilí na internetu. Účastníci voleb by mohli zvážit přijetí dobrovolných opatření, jako je například přistoupení ke společným zásadám nenásilného vedení volební kampaně.

Online kampaň postrádala regulační rámec platný pro tyto volby, neboť požadavky na zveřejnění informací pro online politickou reklamu obsažené v nařízeních EU o transparentnosti a cílení politické reklamy vstoupily v platnost až 10. října 2025, tedy po dnech konání voleb. Zákon o digitální ekonomice, který měl transponovat Nařízení o digitálních službách (DSA) do českého právního řádu, však odstupující parlament neschválil.⁵⁰ Odpůrci DSA poukazovali na obavy z možného nepřiměřeného omezení svobody projevu v důsledku tohoto zákona. Český telekomunikační úřad byl jmenován koordinátorem digitálních služeb (KDS).⁵¹ Vzhledem k absenci příslušné legislativy není český KDS oprávněn jednat z *úřední povinnosti* za účelem zajištění důkazů o online porušení ani jmenovat důvěryhodné oznamovatele, včetně domácích odborníků pověřených identifikací nelegálního online obsahu, jako je podněcování k nenávisti, a následným informováním online platform. Český telekomunikační úřad informoval EAM ODIHR, že stížnosti týkající se obsahu zveřejněného na velmi velkých online platformách, jako jsou *Google, Meta, TikTok* a *X* předává pouze irskému KDS v souladu s ustanoveními DSA, a to na základě ustanovení o postoupení věci pro nepřislušnost.⁵² V důsledku neprovedení zákona do vnitrostátního práva nebyl český KDS schopen účinně reagovat na podané stížnosti.

⁴⁷ Dne 1. září 2025 byl předseda strany ANO Andrej Babiš během předvolebního mítinku zasažen do hlavy kovovou berličkou.

⁴⁸ Odstavec 55 [Obecného doporučení č. 1 z roku 2021 Skupiny odborníků Rady Evropy pro boj proti násilí na ženách a domácímu násilí \(GREVIO\)](#), doporučuje „zintenzivnit úsilí o budování kapacit odborníků v oblasti trestního soudnictví a vymáhání práva, aby byli vybaveni nezbytnými odbornými znalostmi a zdroji ohledně toho, jak využívat stávající právní rámce k řešení digitální dimenze násilí na ženách“.

⁴⁹ Odstavec 51 [Všeobecného doporučení č. 1 skupiny GREVIO z roku 2021](#) o digitální dimenzi násilí na ženách doporučuje smluvním státům, aby „zvážily přezkoumání veškerých platných příslušných právních předpisů a v případě potřeby přijaly nové právní předpisy s cílem předcházet digitálnímu násilí na ženách, poskytovat před ním ochranu a stíhat je“.

⁵⁰ Nařízení o digitálních službách mělo být transponováno do vnitrostátních právních řádů členských států EU do 17. února 2024. Dne 7. května 2025 zahájila Evropská komise u Soudního dvora EU řízení proti České republice z důvodu neplnění povinností vyplývajících z nařízení o digitálních službách.

⁵¹ Český telekomunikační úřad je řízen pětiletou radou, jejíž členy jmenuje vláda na pětileté funkční období. Každý rok je jmenován jeden člen rady. Rada rozhoduje absolutní většinou.

⁵² Podle § 12 zákona č. 500/2004 Sb., o správním řízení, „dojde-li podání správnímu orgánu, který není věcně nebo místně příslušný, bezodkladně je usnesením postoupí příslušnému správnímu orgánu a současně o tom uvědomí toho, kdo podání učinil“.

Nahlášené dezinformační a propagandistické obsahy byly šířeny prostřednictvím online médií, sociálních sítí a řetězových e-mailů.⁵³ Někteří z účastníků konzultací s misí ODIHR EAM poznamenali, že dezinformační materiály posilovaly volební narativy kandidátů, jako jsou například „Motoristé sobě“, SPD a „Stačilo!“. *TikTok* informoval EAM ODIHR o opatřeních, která přijal k boji proti dezinformacím obecně a k ochraně integrity českých voleb, a to i prostřednictvím kampaní zaměřených na mediální gramotnost.⁵⁴ Nicméně během týdnů před volbami nezávislé online monitorovací skupiny identifikovaly stovky falešných účtů na *TikToku*, které šířily to, co charakterizovaly jako proruské propagandistické příběhy.⁵⁵ Diskurz volební kampaně byl ovlivněn tvrzeními o hrozbách manipulace s volbami, mimo jiné prostřednictvím korespondenčního hlasování, politických soudních sporů, kriminalizace opozice nebo údajného vlivu EU. Vládní koordinátor pro strategickou komunikaci státu spolu s Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost a Centrem proti terorismu a hybridním hrozbám mají za úkol řešit různé aspekty dezinformací a možného zahraničního vměšování. Většina účastníků rozhovorů s ODIHR EAM však dospěla k závěru, že institucionální rámec pro boj proti dezinformacím a možnému zahraničnímu vměšování zůstává nedostatečný a prospělo by mu rozšíření mandátu, navýšení zdrojů a zlepšení meziresortní spolupráce.⁵⁶

Pro zajištění mechanismů a řešení dezinformací a manipulativního obsahu by měl být zákon o digitálních službách transponován do české legislativy. Mezi příslušnými zúčastněnými stranami by mělo být zvýšeno povědomí o dostupných mechanismech pro řešení dezinformací a manipulativního obsahu.

Sociální sítě byly důležitým volebním nástrojem pro všechny kandidáty, kteří své účty na sociálních sítích využívali především k informování o akcích v rámci volební kampaně.⁵⁷ Mezi nejčastěji zmiňovaná témata patřila kritika vlády i opozice, stejně jako životní náklady. Významné místo zaujímalo téma údajného ruského vměšování, a to především na účtech spojených s koalicí SPOLU, konkrétně na účtech ODS, KDU-ČSL a TOP 09, a v menší míře také na účtech spjatých s Pirátskou stranou a STAN. Z klíčových volebních kandidátů zveřejnily nejvíce příspěvků účty spojené s koalicí SPOLU. Většina příspěvků klíčových volebních kandidátů se těšila mírné úrovni interakce.⁵⁸ Řada účastníků rozhovorů sdělila misí ODIHR EAM, že zaznamenala anonymní účty a skupiny sociálních sítí, které prováděly neregulované volební aktivity. Tón obsahu na sociálních sítích byl často negativní, zejména na účtech SPD a Stačilo! Účty spojené s SPD a jejími nepřiznanými koaličními

⁵³ V srpnu 2025 investigativní novináři [identifikovali](#) 16 dezinformačních webových stránek, které měsíčně produkovaly přibližně 4 000 článků, přičemž 10 procent obsahu tvořily přímé překlady ruských médií typu Sputnik, RT a RIA Novosti. Více informací o řetězových e-mailech s dezinformačním obsahem naleznete v databázi Českých elfů.

⁵⁴ Společnost TikTok je signatářem [Kodexu chování EU proti dezinformacím](#) a informovala misí ODIHR EAM o své soustavné činnosti v oblasti [odhalování a narušování skrytých vlivových operací, boje proti škodlivým dezinformacím](#), jakož i o opatřeních [přijatých na ochranu integrity českých voleb](#) na své platformě. TikTok [misi rovněž informoval](#), že od 1. srpna 2025 odstranil v České republice více než 187 000 falešných účtů, téměř 2,9 milionu falešných lajků a přes 2 miliony falešných sledujících.

⁵⁵ Podle monitoringu organizace Online Risk Labs šířily stovky falešných účtů na *TikToku* obsah, který organizace charakterizovala jako dezinformace, včetně narativů legitimizujících ruskou invazi na Ukrajinu a obsahu vykreslujícího sílu ruské armády. Aktivistická skupina [Čeští elfové](#), která bojuje proti dezinformacím, informovala o narativech na sociálních sítích, které vykreslují ukrajinské uprchlíky a podporu České republiky Ukrajině jako ekonomickou zátěž jdoucí proti zájmům českých občanů.

⁵⁶ Funkce komisaře pro dezinformace v médiích, zřízená při Úřadu vlády v březnu 2022, byla v únoru 2023 zrušena a povinnosti komisaře byly svěřeny bezpečnostnímu poradci předsedy vlády. Koordinátor strategické komunikace Otakar Foltýn odstoupil ze své funkce dne 3. října 2025, neboť svůj úkol považoval za splněný v rámci dostupných zdrojů a podpory.

⁵⁷ V období od 17. září do 4. října provedla mise ODIHR EAM kvantitativní a kvalitativní analýzu aktivit 55 účtů kandidátů a dalších subjektů souvisejících s volbami na *Facebooku*, *TikToku* a *X*.

⁵⁸ V průměru dostávaly příspěvky méně než 1 000 lajků na účet za den. Účty spojené se stranou SPOLU měly mezi internetovými uživateli největší ohlas; jejich příspěvky nejčastěji získaly více než 1 000 lajků (kumulativně za den) během 24 hodin. Největší počet komentářů na sociálních sítích získaly příspěvky na účtech stran SPOLU, SPD a Stačilo!.

partnery se uchýlily k pobuřující rétorice. Většina volebních videí na internetu byla opatřena titulky, což do jisté míry usnadňovalo přístup k volebnímu obsahu osobám se sluchovým postižením.⁵⁹

Státní instituce by měly přijmout opatření, včetně iniciativ v oblasti médií a digitální gramotnosti, k posílení schopnosti voličů identifikovat a kriticky hodnotit dezinformace a polarizující jazyk.

X. FINANCOVÁNÍ VOLEBNÍ KAMPANĚ

Financování volebních kampaní a politických stran upravuje zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích z roku 1991 ve znění z roku 2016 a zákon o volbách do Parlamentu České republiky z roku 1995 ve znění z roku 2024. Právní rámec stanoví pravidla týkající se zdrojů financování, maximální výše darů a výdajů a zavádí mechanismy zveřejňování informací a dohledu. Několik doporučení ODIHR a Skupiny států proti korupci Rady Evropy (GRECO) zůstává dosud nevyřešeno, včetně těch, která vyzývají k zavedení průběžného vykazování výdajů na kampaň, přidělení dostatečných zdrojů na dohled a silnější regulaci financování třetími stranami.⁶⁰ Několik účastníků rozhovorů s ODIHR EAM se zasazovalo o další posílení zákonů o financování kampaní, zejména pokud jde o chybějící požadavek předkládat zprávy u kandidátů, kteří vedou individuální kampaně za získání preferenčních hlasů v rámci kandidátních listin svých stran.

Dohled nad financováním politických stran a volebních kampaní vykonává Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (ÚDHPSH), který je nezávislým orgánem vedeným radou složenou z předsedy a čtyř členů. Předsedu jmenuje prezident ze dvou kandidátů navržených Poslaneckou sněmovnou a Senátem na šestileté funkční období s možností jednoho opětovného jmenování. Členy rady jmenuje prezident z kandidátů navržených Senátem na šestileté funkční období s možností prodloužení.

A. PŘÍJMY A VÝDAJE

Politické strany jsou financovány z veřejných i soukromých zdrojů. Výše veřejného financování souvisí s výsledky voleb. V případě voleb do Poslanecké sněmovny mají všechny politické strany, které získají nejméně tři procenta hlasů, nárok na stálý roční příspěvek ve výši 6 milionů Kč, k němuž se připočítává 200 000 Kč ročně za každých dalších 0,1 procenta hlasů až do dosažení 5procentní hranice.⁶¹ Strana navíc dostává roční příspěvek 900 000 Kč za každého poslance.⁶² Pro SPD, ANO a hnutí Prísaha bylo veřejné financování hlavním zdrojem příjmů, přesahující 70 procent jejich celkových ročních příjmů.⁶³ Politické strany a koalice, které ve volbách do Poslanecké sněmovny

⁵⁹ ODIHR EAM přezkoumala webové stránky hlavních politických stran s odkazem na [Pokyny pro přístupnost webového obsahu](#) s cílem přizpůsobit online formáty potřebám osob se zdravotním postižením, včetně úprav pro osoby se zrakovým, sluchovým, pohybovým a řečovým postižením a s poruchami souvisejícími s fotosenzitivitou. Na základě tohoto posouzení byly webové stránky Pirátské strany pro osoby se zdravotním postižením nejprívětivější, zatímco webové stránky strany Motoristé sobě a SPD vykazovaly nejnižší úroveň přístupnosti.

⁶⁰ Zákon o kampaních, transparentnosti a cílení politické reklamy zavádí další procesní povinnosti týkající se transparentnosti financování kampaně a podávání zpráv, tyto změny ale nabývají účinnosti až po volbách v roce 2025. Například povinnost politických stran využívat k předkládání finančních zpráv online platformu ÚDHPSH, v souladu s doporučením GRECO, nabude účinnosti až v roce 2026. Viz odstavec 38 čtvrté průběžné zprávy GRECO o plnění doporučení v České republice [z roku 2016](#).

⁶¹ Stranami, které v roce 2024 obdržely nejvyšší částku veřejných prostředků, byly ANO, ODS a STAN. V roce 2024 [ANO](#) obdrželo z veřejných prostředků 176 mil. Kč, [ODS](#) 97,5 mil. Kč a [STAN](#) 80,7 mil. Kč.

⁶² Kromě ročních příspěvků za každý poslanecký mandát mají politické strany nárok také na 250 000 Kč za každého člena zvoleného do krajských zastupitelstev a do Zastupitelstva hlavního města Prahy. Politické strany, které získaly poslanecké mandáty dvou z posledních tří voleb, mají také nárok na veřejné financování na podporu činnosti politického institutu.

⁶³ Podle finančních zpráv politických stran [za rok 2024](#) představovalo veřejné financování u SPD 93,6 procent příjmů, u ANO to bylo 84,2 procent příjmů a u hnutí Prísaha 73,2 procent příjmů.

získají alespoň 1,5 procenta platných hlasů, mají rovněž nárok na jednorázový státní příspěvek na pokrytí výdajů na volební kampaň ve výši 100 Kč za hlas. Na základě výsledků voleb v roce 2025 se očekává, že nárok na veřejné prostředky na uhrazení vynaložených nákladů na volební kampaň bude mít sedm politických stran.⁶⁴

Politické strany mohou rovněž využívat soukromé zdroje financování, jako jsou členské příspěvky, dary od právnických a fyzických osob, věcné dary, jakož i příjmy ze správy majetku a finančních aktiv. Dary od cizinců jsou povoleny v případě občanů EU s bydlištěm v České republice. Peněžní a věcné dary jsou omezeny na 3 mil. Kč ročně na jednoho dárce. Každý dar přesahující 1 000 Kč musí být doložen písemnou smlouvou mezi stranou a dárce. Politické strany mohou rovněž čerpat půjčky a úvěry. Příjmy stran z veřejných prostředků a darů musí být uloženy na vyhrazeném účtu, což umožňuje veřejnou kontrolu všech finančních transakcí.

Do pěti dnů od vyhlášení voleb musí politické strany zřídit speciální volební účty pro účely darů a výdajů na volební kampaň. Hotovostní platby jsou povoleny u transakcí nepřesahujících 5 000 Kč. Prostředky vložené na volební účty lze použít výhradně na financování volební kampaně. Výdaje na volební kampaň jsou omezeny na 90 milionů Kč na jeden volební subjekt, bez ohledu na to, zda se jedná o politickou stranu nebo koalici. Podle účastníků rozhovorů s ODIHR EAM řada politických stran zahájila volební aktivity ještě před oficiálním vyhlášením voleb, čímž fakticky obešla povolený výdajový limit.⁶⁵ Menší strany uvedly, že je pro ně obtížné konkurovat těm, které mají nárok na veřejné financování a/nebo těží z podpory movitých dárců.

Jednotliví kandidáti mohou vést vlastní kampaně. Ačkoli se jejich výdaje započítávají do celkového limitu výdajů strany nebo koalice, kterou zastupují, jednotliví kandidáti nejsou povinni vykazovat zdroje svých příjmů jinak než prostřednictvím ročních daňových přiznání, která nejsou veřejná.⁶⁶ Někteří z kandidátů, s nimiž se setkala mise ODIHR EAM, vedli vlastní kampaně a informovali své příslušné strany o vzniklých výdajích. Zástupci koalice SPOLU informovali EAM ODIHR, že v zájmu dodržení limitu výdajů byli jejich jednotliví kandidáti povinni si nechat své výdaje předem schválit volebními manažery příslušných stran své koalice.

Pro zajištění transparentnosti by ustanovení o financování volební kampaně, včetně ustanovení týkajících se omezení a zveřejňování příjmů a výdajů, měla být rozšířena na kandidáty, kteří vedou kampaň odděleně od svých politických stran, hnutí nebo koalic.

ÚDHPSH vydal výkladové stanovisko, že tzv. nepřiznaní koaliční partneři jsou při přispívání na zvláštní volební účty Pirátské strany, SPD nebo Stačilo! vázáni standardním limitem darů ve výši 3 mil. Kč.⁶⁷ Právní stanovisko týkající se limitů finanční podpory, kterou mohou neformální koaliční partneři poskytovat, bylo zopakováno v rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 24. září 2025.⁶⁸ Ústavní soud navíc konstatoval, že přiznané koalice mají po zvolení jasnější přístup ke státnímu financování, jelikož každá strana v koalici má nárok na finanční příspěvky. Zástupci stran, které kandidovaly na kandidátních listinách Pirátské strany, SPD a Stačilo!, informovali EAM ODIHR, že mají různé

⁶⁴ Jedná se o: ANO, SPOLU, STAN, Pirátská strana, SPD, Motoristé sobě a Stačilo!. Podle předběžných výpočtů dostanou strany celkem zhruba 545 milionů korun.

⁶⁵ Ze sedmi sledovaných politických subjektů si pouze STAN zřídil speciální bankovní účet na začátku roku 2025, na kterém vykazuje veškeré výdaje na volební kampaň.

⁶⁶ Viz odstavec 52 čtvrté průběžné zprávy GRECO o dodržování standardů v České republice z roku 2016, který doporučuje „podrobit v co největší míře volební kandidáty, kteří vedou kampaň odděleně od politických stran/hnutí, standardům transparentnosti, které jsou srovnatelné se standardy platnými pro samotné politické strany/hnutí“.

⁶⁷ Viz Výkladové stanovisko ÚDHPSH ze dne 18. února 2025.

⁶⁸ Viz Rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS 36/25 ze dne 24. září 2025.

interní dohody týkající se financování volební kampaně a rozdělení veřejných prostředků po volbách.⁶⁹

Všechny politické strany, s nimiž se ODIHR EAM setkala, uvedly, že spoléhají na placenou online reklamu.⁷⁰ Během tří měsíců před volebními dny vynaložily hlavní kandidující subjekty odhadem 23,2 milionu Kč na placenou reklamu na platformách Google a Meta.⁷¹ Dohled nad výdaji na online volební kampaň zůstává výzvou, jelikož je obtížné zachytit celé spektrum stránek a účtů, na nichž se zobrazují reklamy související s kampaní.⁷²

Zákon umožňuje vedení volební kampaně třetími osobami. Pokud třetí osoba vede kampaň s vědomím strany, kterou podporuje, její výdaje na kampaň se započítávají do celkového stropu 90 milionů Kč na jeden kandidující subjekt. Pokud někdo vede volební kampaň bez vědomí strany nebo jejího kandidáta, je ze zákona povinen se zaregistrovat jako třetí osoba u ÚDHPSH. V důsledku toho jsou takové subjekty povinny zřídit speciální volební účet a jejich výdaje na kampaň nesmějí překročit 1,8 milionu Kč. Registrované třetí osoby jsou povinny do deseti dnů po skončení volební kampaně zveřejnit na svých registrovaných internetových stránkách výkaz výdajů, který musí zůstat veřejně přístupný po dobu nejméně tří měsíců.⁷³

V těchto volbách bylo u ÚDHPSH registrováno 20 třetích osob (8 právnických osob a 12 fyzických osob), ale pouze 10 si otevřelo zvláštní volební účty. Podle ÚDHPSH ostatních 10 registrovaných třetích osob podporovalo své kandidáty věcnými příspěvky, jako je například pronájem kanceláří. Kromě toho řada aktivistických skupin aktivně vedla kampaň za určité politické platformy, aniž by se registrovala jako třetí osoby.⁷⁴ Organizace občanské společnosti a aktivisté, kteří se setkali s ODIHR EAM, uvedli, že jejich kampaně spadají do rámce běžné zákonné činnosti a že registrace jako třetí osoba by představovala nepřiměřené omezení jejich činností a souvisejících výdajů.⁷⁵ Dále uvedli, že není dostatečně jasné, které činnosti by je kvalifikovaly k registraci jako třetí osoba.⁷⁶

Pro zajištění větší transparentnosti financování volebních kampaní by měla být posílena a vyjasněna právní ustanovení týkající se volebních kampaní třetích osob, přičemž jejich uplatňování by mělo být založeno na jasných, objektivních a předvídatelných kritériích, aby byla zajištěna konzistentnost.

⁶⁹ Zástupce strany Stačilo! informoval ODIHR EAM, že strana nepožadovala dary od ostatních stran kandidujících na jejích kandidátních listinách, konkrétně od KSČM a SOCDEM. Po volbách strana oznámila, že se o veřejné prostředky, na které má nárok, nebude dělit se svými koaličními partnery.

⁷⁰ Placená politická reklama byla v průběhu těchto voleb k dispozici na platformách Google a Meta. V reakci na [Nařízení EU č. 2024/900](#) o transparentnosti a cílení politické reklamy, [společnosti Google](#) a [Meta](#) v EU zrušily možnost politické reklamy pro politické strany, volební kandidáty a třetí osoby, které je podporují.

⁷¹ Odhad výdajů politických stran na reklamu v Meta a Google Ads, [který provedla organizace Who Targets Me, ukazuje](#), že koalice SPOLU utratila 10,1 milionu Kč, STAN 6,3 milionu Kč, ANO 3,8 milionu Kč, Pirátská strana 1,1 milionu Kč, SPD 0,7 milionu Kč, Stačilo! 0,6 milionu Kč a Motoristé sobě 0,5 milionu Kč.

⁷² Viz analýzy organizací Transparency International, [Transparentní Volby](#), 25. září 2025 a GLOBSEC, Institutu pro strategický dialog (ISD), Debunk.org a EU DisinfoLab, [Česko: Hodnocení volebních rizik v zemi](#).

⁷³ Registrovaná třetí osoba je povinna uchovávat výkazy ze svého volebního účtu a záznamy po dobu pěti let a na žádost je předložit úřadu.

⁷⁴ Mezi nimi například „Milion chviliek pro demokracii“, „Díky, že můžeme“, „Volte jako vaše děti“, nebo na lokální úrovni například „Síť Aktivních Občanů Hradec Králové.“

⁷⁵ V roce 2021 byl spolek „Milion chviliek pro demokracii“ ze strany ÚDHPSH sankcionován za to, že se nezaregistroval jako třetí osoba. Proti rozhodnutí se odvolal; v lednu 2024 Nejvyšší správní soud [rozhodl](#), že „práce dobrovolníků v nestátních neziskových organizacích je samostatnou formou svobody politického projevu a je neplacená“ a poukázal na soustavnou hlídací činnost skupiny, která si zaslouží zvláštní ochranu. Více informací k tomuto případu naleznete [na internetových stránkách ÚDHPSH](#).

⁷⁶ Odstavec 256 společných pokynů [ODIHR a Benátské komise z roku 2020 k regulaci politických stran](#) stanoví, že „třetí osoby by měly mít svobodu získávat finanční prostředky a vyjadřovat názory na politická témata jako prostředek svobodného projevu a jejich činnost by neměla být bezpodmínečně zakázána. Je však důležité, aby se některé formy regulace, s povinnostmi a omezeními srovnatelnými s těmi, které platí pro politické strany a jejich kandidáty, vztahovaly i na třetí osoby zapojené do volební kampaně, a to za účelem zajištění transparentnosti a odpovědnosti“.

B. ZVEŘEJNĚNÍ A DOHLED

Zákon nevyžaduje předkládání průběžných finančních zpráv, což je v rozporu s předchozími doporučeními ODIHR.⁷⁷ Účastníci voleb jsou povinni zveřejnit identifikační údaje všech svých dárců tři dny před dnem konání voleb. Zákon však nevyžaduje, aby účastníci voleb zveřejňovali informace o výši obdržených finančních darů a věcných příspěvků, což snižuje transparentnost.⁷⁸ Hlavní politické strany sice splnily zákonné požadavky, ale zveřejněné informace se lišily co do formátu i míry podrobnosti.⁷⁹ Navíc zveřejnění příjmů tak krátce před volebními dny poskytlo jen málo času na veřejnou kontrolu, a tím snížilo schopnost voličů učinit informované rozhodnutí.

Pro zvýšení transparentnosti financování volební kampaně by měl zákon vyžadovat předkládání podrobných zpráv o příjmech a výdajích, jakož i zveřejnění výdajů před dny konání voleb. Pro umožnění veřejné kontroly by mělo být zveřejnění provedeno snadno přístupným, uživatelsky přívětivým a dohledatelným způsobem.

Každý kandidující subjekt musí zveřejnit zprávu o financování volební kampaně do 90 dnů od konání voleb. Měla by obsahovat informace o příjmech a výdajích, včetně výdajů jednotlivých kandidátů příslušného kandidujícího subjektu, jakož i informace o čerpaných půjčkách. Zboží a služby získané za zvýhodněnou cenu nebo v naturáliích musí být vykázány v jejich tržní hodnotě. Zpráva by měla být předložena v souladu se vzorem poskytnutým ÚDHPSH. Podání zprávy prostřednictvím online platformy ÚDHPSH, která umožňuje předkládání zpráv ve formátu srozumitelném pro čtenáře, není povinné až do 1. ledna 2026 podle nového zákona o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy.

Většina účastníků rozhovorů s ODIHR EAM vyjádřila důvěru v práci ÚDHPSH a jeho profesionalitu, ale vyjádřila znepokojení nad nedostatečnými zdroji přidělenými tomuto dozorovému orgánu, což je v rozporu s dobrou volební praxí i s doporučeními ODIHR a GRECO.⁸⁰ Někteří se zasazovali o rozšíření mandátu ÚDHPSH tak, aby zahrnoval i otázky jako střet zájmů a lobbying.⁸¹ ÚDHPSH souhlasil s tím, že širší mandát by umožnil komplexnější dohled.

K zajištění efektivního dohledu nad financováním kampaně by měly být Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí poskytnuty odpovídající finanční a lidské zdroje.

ÚDHPSH informoval ODIHR EAM, že v rámci voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2025 sleduje financování politických stran a volebních kampaní jak vlastními silami, tak prostřednictvím smluvních organizací. Nemá však kapacity k analýze dostupných údajů a k jejich porovnání s

⁷⁷ Podle odstavce 261 [Pokynů ODIHR a Benátské komise z roku 2020](#) „je dobrou praxí vyžadovat [...] zprávy, které několik dní před dnem voleb poskytnou orgánům dohledu a veřejnosti předběžné informace o příjmech a výdajích stran a kandidátů v rámci volební kampaně“.

⁷⁸ Článek 7.3 [Úmluvy OSN proti korupci z roku 2003](#) uvádí, že „každý smluvní stát rovněž zváží přijetí vhodných legislativních a správních opatření [...] k posílení transparentnosti financování kandidatur na volené veřejné funkce a, je-li to relevantní, financování politických stran.“

⁷⁹ Po nabytí účinnosti zákona o volebních kampaních a o transparentnosti a cílení politické reklamy z roku 2025 budou všichni volební kandidáti povinni podávat zprávy o přijatých darech v jednotném formátu prostřednictvím online portálu ÚDHPSH.

⁸⁰ Čl. 14 písm. a) doporučení Rady Evropy [Rec\(2003\)4](#) uvádí, že „a. Státy by měly zajistit nezávislý dohled nad financováním politických stran a volebních kampaní.“ GRECO České republiky doporučilo „(ii) zajistit [...] mechanismus s mandátem, pravomocí a adekvátními zdroji k efektivnímu a proaktivnímu dohledu nad financováním politických stran/hnutí a volebních kampaní, k vyšetřování domnělých porušení předpisů o financování politického života a, podle potřeby, k ukládání sankcí“. [Viz odstavec 26 Druhé zprávy o plnění doporučení pro Českou republiku v rámci třetího hodnotícího kola GRECO z roku 2018](#), GrecoRC3(2018)1.

⁸¹ [Legislativní návrh 1008](#), návrh zákona o Úřadu pro prevenci korupce a střetu zájmů, předložený 24. září 2025, počítá se zřízením úřadu, který by měl na starosti dohled nad hospodařením politických stran a vymáhání ustanovení zákonů o střetu zájmů, nedávno přijatého zákona o ochraně oznamovatelů a zákona o lobbování.

informacemi poskytnutými politickými stranami a ve zprávách o financování volebních kampaní. Pro audit zpráv o financování volebních kampaní neexistuje žádná zákonná lhůta. Zveřejňování auditních zpráv až dlouho po volbách oslabuje jak institucionální, tak veřejný dohled.⁸²

Aby došlo k zajištění včasného zveřejnění zpráv o financování volební kampaně a efektivní kontroly financování volební kampaně, stálo by za úvahu zkrácení lhůt pro podávání zpráv o financování volebních kampaní a stanovení jasných lhůt pro audit finančních zpráv.

ÚDHPSH může ukládat sankce za porušení předpisů o financování politických stran a volebních kampaní. Může jednat z *úřední povinnosti* nebo na základě stížnosti, kterou může podat jakákoli právnická nebo fyzická osoba, a to i e-mailem, pomocí šablony dostupné na internetových stránkách ÚDHPSH. Orgán dohledu má tři měsíce na to, aby zahájil řízení na základě obdržené stížnosti. Sankce ÚDHPSH za správní delikty související s porušením ustanovení o financování kampaně mohou dosáhnout až 500 000 Kč za přestupek. Odborníci v této oblasti zpochybnili výši sankcí a shledali je nedostatečně odrazující.⁸³ ÚDHPSH a zástupci politických stran se domnívali, že dostatečným odrazujícím prostředkem je poškození reputace v důsledku sankce. Z 50 přijatých stížností souvisejících s volbami ÚDHPSH 35 zamítl. V šesti případech uložil sankce v celkové výši 115 000 Kč a ve třech případech vydal úřední napomenutí. Podané stížnosti a příslušná rozhodnutí ÚDHPSH nejsou veřejné.⁸⁴

Pro zvýšení transparentnosti a důvěry veřejnosti v dohled nad financováním volebních kampaní by Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí měl včas zveřejňovat stížnosti související s volbami a příslušná rozhodnutí.

XI. MÉDIA

A. MEDIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Mediální prostředí je rozmanité. Hlavním zdrojem zpráv jsou online média, včetně sociálních sítí, následovaná televizí; v posledních letech však využívání obou těchto médií k získávání zpráv neustále klesá, stejně jako důvěra ve zpravodajství obecně.⁸⁵

Mezi nejdůvěryhodnější média v zemi patří veřejnoprávní média Česká televize (ČT), která je celkově nejsledovanějším televizním (TV) vysíláním, a Český rozhlas (ČRo).⁸⁶ Veřejnoprávní Česká tisková kancelář (ČTK) zůstává hlavním poskytovatelem zpráv pro mnoho menších médií.⁸⁷ Novely z roku 2025, které posilují finanční nezávislost veřejnoprávních vysílatelů zvýšením

⁸² Podle [Společných pokynů ODIHR a Benátské komise z roku 2020 k regulaci politických stran](#), odstavce 261, „lhůta pro předložení závěrečné zprávy orgánu dohledu by měla být přesně definována v zákoně. Je zásadní, aby byl časový rámec dostatečný, avšak ne příliš dlouhý, aby subjekty s povinností předkládat zprávy měly čas shromáždit informace a aby dozorový orgán mohl provést důkladný a rychlý audit a, v případě potřeby, uvalit přiměřené a včasné sankce.“ Odstavec 271 téhož dokumentu stanoví, že „veškeré lhůty, které je příslušný orgán povinen dodržovat, musí být formulovány tak, aby tomuto orgánu poskytl dostatek času na věcnou kontrolu a analýzu zpráv předložených politickými stranami“.

⁸³ Viz GLOBSEC, Institute for Strategic Dialogue (ISD), Debunk.org, a EU DisinfoLab, [Česko: Hodnocení volebních rizik v zemi](#) 12. září 2025.

⁸⁴ ÚDHPSH [vede veřejný registr sankcí](#) uložených za porušení předpisů o financování politických stran a volebních kampaní.

⁸⁵ Podle [zprávy Reuters Institute Digital News Report 2024](#) kleslo využívání online médií/sociálních sítí a televize jako zdroje zpráv z 90, resp. 85 procent v roce 2015 na 80, resp. 60 procent v roce 2025. Celková důvěra ve sdělovací prostředky nabízející zpravodajství se v roce 2024 mírně zvýšila z historického minima v roce 2023 a dosáhla 11letého průměru 33 procent.

⁸⁶ Viz [Reuters Institute Digital News Report 2024](#).

⁸⁷ Podle [Výroční zprávy ČTK 2024](#) tvoří zpravodajství ČTK 30 až 70 procent celkového obsahu sdělovacích prostředků, které zprávy od ČTK odebírají.

koncesionářských poplatků, byly kritizovány opozičními stranami, včetně ANO a SPD, a také komerčními vysílateli.⁸⁸ Tyto politické strany navíc vedly kampaň ve prospěch financování veřejnoprávních médií ze státního rozpočtu a sloučení ČT a ČRo do jedné instituce.⁸⁹

Novely z roku 2023, v souladu s předchozím doporučením ODIHR, zrušily pravomoc dolní komory Parlamentu odvolat Radu ČT a Radu ČRo v plném složení v případě, že Poslanecká sněmovna dvakrát po sobě neschválí jejich výroční zprávy. Členové Rady ČT a Rady ČRo jsou voleni z kandidátů nominovaných právníckými osobami.⁹⁰ V kroku, který uvítala většina zúčastněných stran, byl volební postup diverzifikován tak, že Senát zvolil jednu třetinu z 18 členů Rady a Poslanecká sněmovna dvě třetiny členů. Zákon navíc nyní vyžaduje, aby právnícké osoby navrhuující kandidáty byly registrovány po dobu nejméně deseti let. Podle mnoha účastníků rozhovorů s ODIHR EAM však jmenovací postup v konečném důsledku zůstává politizovaný, přičemž politické strany vyvíjejí významný vliv na nominace kandidátů.⁹¹

Pro další odpolitizování postupu jmenování orgánů dohledu nad veřejnoprávními sdělovacími prostředky, tedy Rady Českého rozhlasu, Rady České televize a Rady České tiskové kanceláře, by bylo možné zvážit zavedení dalších právních záruk s cílem dále posílit jejich nezávislost.

Komerční mediální krajina se vyznačuje dominancí omezeného počtu poskytovatelů zpravodajství a koncentrací vlastnictví.⁹² V důsledku toho jsou alternativní média finančně křehká, zejména místní média.⁹³ Informace o skutečném vlastnictví jsou přístupné prostřednictvím veřejně dostupného rejstříku. Novela zákona o střetu zájmů z června 2023 *mimo jiné* zakázala politickým aktérům převádět mediální aktiva na blízké osoby nebo do svěrenských fondů, zavedla povinnost každoročního podávání majetkových přiznání a uložila další omezení týkající se vlastnictví médií.⁹⁴ V prosinci 2024 však Ústavní soud tuto novelu zrušil z procesních důvodů, čímž zůstala regulační mezera nevyřešena.

V červnu 2023 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže schválil akvizici mediální společnosti Borgis skupinou *Seznam.cz*, která vydává deník *Právo* a dodává obsah pro portál *novinky.cz*, což potenciálně dále omezuje pluralitu poskytovatelů zpravodajství. Online platforma *Seznam.cz*, která konkuruje Googlu a Meta z hlediska návštěvnosti uživatelů, provozuje další zpravodajská média, čímž zajišťuje

⁸⁸ Případné budoucí zvýšení poplatku bylo navíc vázáno na míru inflace. Navíc je nyní každá domácnost, která vlastní jakékoli zařízení umožňující příjem ČT a ČRo, povinna tento poplatek platit.

⁸⁹ [ANO](#) požadovalo zrušení koncesionářských poplatků a financování ze státního rozpočtu, stejně jako sloučení ČT a ČRo do jedné instituce. [SPD](#) vedla kampaň zasazující se o financování ze státního rozpočtu a sloučení ČT, ČRo a ČTK do jedné instituce. [Stačilo!](#) přímo vyzývalo k jejich transformaci z veřejnoprávních do státních médií. Vládnoucí strany, stejně jako Piráti a Zelení, zopakovali svou podporu nezávislým a finančně stabilním veřejnoprávním sdělovacím prostředkům.

⁹⁰ Nominující subjekty mohou „zastupovat kulturní, regionální, sociální, odborové, zaměstnavatelské, náboženské, vzdělávací, vědecké, environmentální a národní zájmy“. Členům Rady je zakázáno jednat jménem nebo v zájmu politických stran nebo jiných zájmových skupin.

⁹¹ Odstavec 16 Obecného komentáře [č. 34](#) k MPOPP vyžaduje, aby smluvní státy zaručily nezávislost a redakční svobodu veřejnoprávních vysílatelů. Doporučení Rady Evropy [CM/Rec\(2012\)1 - Doporučení Výboru ministrů členským státům o správě veřejnoprávních sdělovacích prostředků](#) uvádí, že „zajištění a ochrana nezávislosti“ je „primární úlohou jakéhokoli rámce pro řízení veřejnoprávních sdělovacích prostředků“. Viz také Evropská vysílací unie [Zásady řízení veřejnoprávních sdělovacích prostředků](#).

⁹² Podle [mediaguru.cz](#) připadalo v roce 2023 na tři největší vysílací společnosti a vydavatele více než 70 procent tržního podílu v oblasti měření sledovanosti. V televizi to bylo ČT (30 procent), FTV Prima (27 procent) a TV Nova (27 procent). V publikacích *Mafra* (28 procent), Czech News Center (24 procent) a *Vltava Labe Media* (22 procent). V online médiích šlo o *Seznam.cz* (57 procent), *Mafra* (14 procent) a *Economia* (6 procent).

⁹³ Podle zprávy [News Deserts in Europe](#) má nakladatelství *Vltava-Labe-Media* monopol v oblasti regionálních publikací.

⁹⁴ Po novelizaci zákona o střetu zájmů z roku 2017, která politickým aktérům zakazuje provozovat televizní a rozhlasové stanice a vydávat periodika, převedl tehdejší premiér Andrej Babiš svá mediální aktiva do svěrenského fondu.

vyšší návštěvnost, ale zároveň získává významnou část příjmů z reklamy.⁹⁵ Některá zpravodajská média, především online, přispívají k pluralitě zpravodajství a investigativní žurnalistice, jsou však závislá na darech nebo předplatném. Podle mnoha účastníků rozhovorů s ODIHR EAM je však pluralita zpravodajství na místní úrovni oslabena a novináři jsou stále častěji vystaveni zásahům do redakční svobody ze strany politických a obchodních zájmů.⁹⁶

České státní orgány by měly zvážit další záruky na ochranu plurality médií, včetně opatření zaměřených na koncentraci vlastnictví a dopad fúzí médií.

B. PRÁVNÍ A REGULAČNÍ RÁMEC

Dle zákona o rozhlasovém a televizním vysílání (zákon o vysílání) je provozovatel vysílání povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad *objektivit* a *vyváženosti*, ale zákon tuto zásadu nijak nedefinuje.⁹⁷ Orgán pověřený prováděním zákona o vysílání, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV), má ze zákona povinnost sledovat obsah vysílání. Členové Rady RRTV jsou voleni Poslaneckou sněmovnou prostou většinou na základě nominací parlamentních frakcí zastoupených v Poslanecké sněmovně.⁹⁸ Několik účastníků rozhovorů s ODIHR EAM vyjádřilo obavy ohledně nestrannosti metody jmenování členů RRTV, která neumožňuje široké politické zastoupení.

Pro posílení nezávislosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání by mohl být revidován postup jmenování jejích členů.

RRTV provádí kvantitativní a kvalitativní monitoring, ale informace o sledovaném vzorku a metodice nejsou zveřejňovány, protože jsou považovány za interní postupy.⁹⁹ Monitorovací zprávy související s volební kampaní by měly být zveřejněny několik měsíců po volbách. RRTV informovala ODIHR EAM, že během tohoto volebního období obdržela 11 stížností, ale před volebními dny nebyla přijata žádná opatření, čímž nebylo dodrženo právo stěžovatelů na účinnou nápravu.¹⁰⁰ Podle několika účastníků rozhovorů s ODIHR EAM jsou některé významné komerční televizní stanice vnímány jako

⁹⁵ Podle měření návštěvnosti připadá na seznam.cz 16 procent internetového provozu, což ho řadí na druhé místo za Google s 33 procenty a Metu s 28 procenty. Viz [EUI Media Pluralism Monitor 2025](#), strana 17.

⁹⁶ Podle [Doporučení CM/Rec\(2018\)11 Výboru ministrů členským státům o pluralitě sdělovacích prostředků a transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků](#) může regulace vlastnictví sdělovacích prostředků zahrnovat omezení horizontálního, vertikálního a křížového vlastnictví, včetně stanovení prahových hodnot vlastnictví v souladu s [Doporučením CM/Rec\(2007\)2 Výboru ministrů členským státům o pluralitě sdělovacích prostředků a rozmanitosti mediálního obsahu](#). Tyto prahové hodnoty mohou být založeny na řadě kritérií, jako jsou podíly na kapitálu, hlasovací práva, oběh, výnosy, podíl na sledovanosti nebo dosah.

⁹⁷ [Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z roku 2021](#) k problematice objektivit a vyváženosti sice koncept rozpracovává, neposkytuje však další pokyny ohledně rozdělení prostoru pro volební kandidáty ve zpravodajství.

⁹⁸ Společné prohlášení OSN, OBSE a Organizace amerických států (OAS) [z roku 2003](#) uvádí, že „všechny veřejné orgány, které vykonávají formální regulační pravomoci nad médii, by měly být chráněny před zasahováním [...] mimo jiné prostřednictvím procesu jmenování členů, který je transparentní, umožňuje zapojení veřejnosti a není ovládan žádnou konkrétní politickou stranou“.

⁹⁹ Z předchozích zpráv RRTV vyplývá, že se neprovádí žádná systematická srovnávací kvantitativní analýza obsahu; místo toho RRTV provádí kvalitativní hodnocení vybraných pořadů u vybraných vysílacích subjektů. RRTV informovala ODIHR EAM o svých omezených personálních a technických kapacitách v porovnání s vysokým počtem licencovaných vysílacích subjektů.

¹⁰⁰ Lhůta pro rozhodnutí o stížnostech RRTV je 30 dní. Oddíl II.3.3.g Kodexu osvědčených postupů ve volebních záležitostech odkazuje na účinný systém odvolání a doporučuje, aby „lhůty pro podání odvolání a rozhodování o odvolání byly krátké (tři až pět dní pro každého v prvním stupni)“.

předpojaté ve svém politickém zpravodajství; podobné obavy byly vzneseny ohledně některých regionálních sdělovacích prostředků.¹⁰¹

Aby bylo možné účinně naplňovat požadavky na objektivní a vyvážené informování ve zpravodajských a publicistických pořadech, měl by se provádět systematický kvantitativní a kvalitativní monitoring a následné zprávy by měly být včas zveřejňovány, zejména během volební kampaně.

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání by mohla zvážit uplatnění účinných opatření za porušení předpisů ve zkrácených lhůtách, což by umožnilo efektivní nápravu.

Evropský akt o svobodě médií rozšiřuje pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, mj. v oblasti posuzování koncentrace trhu a přidělování státní reklamy. Návrh zákona o mediálních službách, který měl do české legislativy transponovat evropský akt o svobodě médií, však přijat nebyl. Pomluva zůstává kriminalizována, což je v rozporu s mezinárodními standardy a dlouhodobým doporučením ODIHR. Kromě toho partneři ODIHR EAM hlásili případy strategických žalob proti účasti veřejnosti (SLAPP) namířených proti reportážím ve veřejném zájmu a o jejich dopadu na investigativní žurnalistiku a místní novináře, kteří jsou obzvláště zranitelní.¹⁰² Ačkoli se obecně má za to, že soudy v případech pomluvy rozhodují ve prospěch svobody projevu, krajské soudy podle účastníků rozhovorů s ODIHR EAM často nemají dostatečné zkušenosti s řešením případů SLAPP. Rada Evropy a EU poskytují legislativní a procesní pokyny, jakož i mimosoudní prostředky nápravy k boji proti žalobám SLAPP.¹⁰³

Legislativní a politické rámce pro boj proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti (SLAPP) by měly být dále rozvíjeny a posilovány, zejména pokud jde o strukturální a procesní záruky a nápravná opatření, podporu cílů a obětí a rozvoj programů vzdělávání, odborné přípravy a zvyšování povědomí.

C. INFORMOVÁNÍ O VOLEBNÍ KAMPANI V MÉDIÍCH

V období od 17. září do 1. října vysílaly ČT a ČRo v souladu se zákonem celkem 14 hodin bezplatného vysílacího času, který byl rovnoměrně rozdělen mezi kandidující subjekty. Partneři ODIHR v rámci EAM však poznamenali, že vzhledem k tomu, že bezplatný vysílací čas byl vysílán v blocích a převážně mimo hlavní vysílací čas, byl jeho dosah na voliče omezený. Placená politická reklama je povolena pouze v tištěných a online médiích.

Zatímco hlavní televizní stanice, včetně ČT, uváděly, že pokrývaly úvodní i závěrečné volební akce všech hlavních kandidátů, hlavním rysem volebního zpravodajství byl značný počet debat vysílaných ve veřejnoprávní televizi a rozhlasu i na komerčních televizních stanicích. ČT odvysílala sérii 14 tematických debat a 1 debatu za účasti lídrů 8 hlavních kandidujících subjektů, tzv. „superdebatu“, jejíž složení vycházelo z průzkumů veřejného mínění.¹⁰⁴ Předsedkyně Komunistické strany, která

¹⁰¹ V lednu 2021, místní organizace občanské společnosti [informovala](#) o zneužití veřejných prostředků k poskytování přívětivého zpravodajství o místních samosprávách v liberecké místní televizní stanici; následně podala tato organizace občanské společnosti [stížnost](#) k RRTV. Ta přijala [opatření](#) proti této televizní stanici až v lednu 2023. Podrobnější informace viz [informování o této otázce](#) na stránkách investigativního online portálu HlídacíPes.org.

¹⁰² Březnová zpráva Vládní rady pro lidská práva z roku [2025](#) uvádí, že případy strategických žalob proti účasti veřejnosti (SLAPP) v České republice jsou systematicky podhodnocovány kvůli nízké profesní organizovanosti novinářů a slabé obhajobě jejich zájmů. Investigativní novináři se podle zprávy často setkávají s případy SLAPP a „alespoň v kontextu regionální žurnalistiky tyto praktiky významně přispěly k umlčování kritické žurnalistiky“.

¹⁰³ Viz [Doporučení CM/Rec\(2024\)2 Výboru ministrů členským státům o boji proti využívání strategických soudních sporů proti účasti veřejnosti \(SLAPP\)](#) a [Směrnice EU 2024/1069](#) o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategická soudní řízení proti účasti veřejnosti“) jejichž ustanovení je třeba provést do 7. května 2026.

¹⁰⁴ „Superdebata“ dosáhla 22,6 % podílu na sledovanosti.

byla vedoucí kandidátkou hnutí Stačilo!, byla jedinou ženou mezi osmi nejvýznamnějšími představiteli stran účastnicími se debat ve veřejnoprávní televizi. Zatímco debaty na ČT se zaměřovaly hlavně na programy politických stran a možné povolební koalice, debaty na TV Nova se zabývaly mimo jiné ekonomikou a tzv. Zelenou dohodou pro Evropu. Závěrečná debata na ČT měla původně zahrnout lídry dvou nejsilnějších politických stran; lídr ANO Andrej Babiš však odmítl účast v jakékoli debatě ve veřejnoprávní televizi.¹⁰⁵ Zúčastnil se však debat v komerční televizi. Celkově lze říci, že informace poskytnuté prostřednictvím médií umožnily voličům učinit informované rozhodnutí.

XII. ŘEŠENÍ VOLEBNÍCH SPORŮ

Právní rámec upravující volební spory v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny je stanoven především v zákoně o volbách do Parlamentu České republiky. Voliči mohou požádat o opravu údajů v seznamu voličů ve své obci, a není-li opravný prostředek poskytnut do dvou pracovních dnů, lze se proti rozhodnutí odvolat ke krajskému soudu, který musí vydat rozhodnutí do tří dnů. Stížnosti týkající se registrace kandidátní listiny může podat nezávislý kandidát, politická strana, politické hnutí nebo koalice, která předložila kandidátní listinu nebo žádost o registraci. Stížnost musí být podána u příslušného krajského soudu do dvou dnů od vydání rozhodnutí; rozhodnutí jsou pravomocná a musí být vydána do 15 dnů.

Nejvyšší správní soud (NSS) má specializovaný volební senát, který rozhoduje spory týkající se výsledků voleb. Odvolání proti celkové platnosti voleb nebo proti zvolení jednotlivých kandidátů lze podat do deseti dnů od oficiálního vyhlášení výsledků voleb. Nejvyšší správní soud má na rozhodnutí v těchto případech 20 dnů. Stížnosti týkající se údajného porušení ústavních práv nebo zásad, včetně poměrného zastoupení, hlasovacího práva, právní jistoty a zásad spravedlivé volební soutěže, lze podat k Ústavnímu soudu. U soudních sporů souvisejících s volbami se neplatí soudní poplatky.

Ještě před volebními dny podala politická strana Volt Česko celkem 28 stížností u 14 krajských soudů (po jedné proti každé z dotčených stran v každém volebním kraji) s cílem zrušit kandidátní listiny dvou dalších politických stran, SPD a Stačilo!, a to z důvodu, že se jednalo o nepřiznané koalice obcházející vyšší uzavírací klauzule.¹⁰⁶ Strana Volt Česko u krajských soudů neuspěla a odůvodnění přijatá krajskými soudy nebyla jednotná.¹⁰⁷ V některých případech soud přijal argumentaci navrhovatele, ale odmítl nařídit věcný opravný prostředek.¹⁰⁸ Obdobně hnutí Přísaha podalo u Krajského soudu v Ústí nad Labem žalobu proti kandidátní listině Pirátské strany, která zahrnovala

¹⁰⁵ Předtím byly vysílány „duely“ lídrů ostatních šesti stran.

¹⁰⁶ Dne 9. února 2021, [Ústavní soud rozhodl](#) o zrušení několika ustanovení volebního zákona, zejména aditivní uzavírací klauzule 10, 15 a 20 procent pro koalice dvou, tří a čtyř nebo více politických stran a kombinace struktury volebního obvodu s *D'Hondtovou* metodou, z důvodu porušení ústavního principu rovnosti hlasů, jakož i principu rovných příležitostí pro strany a koalice. V návaznosti na toto rozhodnutí došlo ke změně legislativního rámce s cílem zlepšit soulad s ústavními požadavky. Nejvýznamnější změnou bylo snížení uzavírací klauzule pro koalice na 8 procent v případě koalice dvou stran nebo hnutí a na 11 procent v případě koalice tří a více politických subjektů.

¹⁰⁷ V rozhodnutí [64 A 7/2025 – 175 – Krajský soud v Brně](#), *Volt Česko proti Stačilo!* se soud přiklonil k věcné nebo účelové argumentaci a uvedl, že formální výklad volebního zákona by umožňoval obcházení vyšších uzavíracích klauzulí pro koalice, avšak soud nakonec žalobu zamítl s odůvodněním dodržení zásad právní jistoty a minimálního zásahu do voleb. Naproti tomu v rozhodnutí [115 A 1/2025-40 - Krajský soud v Ústí nad Labem](#), *Volt Česko proti SPD* soud věcnou argumentaci žadatele zamítl a konstatoval, že správní orgán není oprávněn registraci kandidátní listiny zamítnout na jiném než formálním základě a že politické strany nejsou při nominování kandidátů ze zákona omezeny na své vlastní členy.

¹⁰⁸ Krajský soud v Brně například zjistil, že kandidátní listina vykazuje znaky „skryté/nepřiznané koalice“, ale přesto zamítl návrh na zrušení registrace. Viz rozhodnutí soudu [č. 64 A 7/2025-175, Volt Česko proti Stačilo!](#).

členy Strany zelených, a to z důvodu nepřiznané koalice.¹⁰⁹ Krajský soud v Ústí nad Labem stížnost hnutí Přísaha zamítl jako neopodstatněnou. Rozhodnutí na úrovni krajských soudů se lišila, avšak žádná ze stížností nevedla k přiznání požadovaného nápravného opatření a všechny původně předložené kandidátní listiny byly nakonec schváleny k účasti ve volbách. Odlišné právní názory a rozhodnutí krajských soudů podtrhly nejednoznačnosti ve stávající volební legislativě, což je v rozporu s osvědčenými volebními postupy.¹¹⁰

Dne 15. září 2025 podala strana Volt stížnosti k Ústavnímu soudu, v nichž napadla jak registraci kandidátních listin stran SPD a Stačilo! jako nepřiznaných koalic, tak ustanovení definující koalice v zákoně o volbách do Parlamentu České republiky.¹¹¹ Dne 24. září Ústavní soud stížnosti zamítl s tím, že zákon definuje koalice spíše formálně než věcně a že podle zákona je přípustné rozdílné právní zacházení s přiznanými a nepřiznanými politickými aliancemi.¹¹² Stížnosti týkající se registrace kandidátních listin vedly ke zpoždění tisku volebních lístků, který měl začít 22. srpna, ale byl odložen na 3. září, což byl poslední zákonem povolený termín pro zahájení tisku. Účastníci rozhovorů s ODIHR EAM obecně uváděli silnou důvěru v justici a zejména vysokou důvěru veřejnosti v nezávislost Ústavního soudu.

Po vyhlášení konečných výsledků SVK mohou účastníci voleb i voliči podat u správních soudů stížnosti zpochybňující průběh voleb, včetně záležitostí týkajících se sčítání hlasů, zapisování výsledků a potvrzení výsledků. Volební senát NSS je soudem nejvyšší instance pro volební spory. Stížnosti musí být podány do 10 dnů od zveřejnění konečných výsledků a následně má soud 20 dnů na vydání písemného rozhodnutí o všech stížnostech, u nichž soud uznal aktivní legitimaci stěžovatele. Další přezkum může provést Ústavní soud; takové stížnosti však podléhají přísným kritériím přípustnosti podle ústavní judikatury. V těchto volbách obdržel NSS v zákonných lhůtách 39 stížností, což představuje výrazný pokles ve srovnání s předchozími volbami.¹¹³ Z celkových 39 stížností bylo 20 zamítnuto z procesních důvodů a zbývajících 19 bylo zamítnuto jako neopodstatněné. Stížnosti se týkaly mimo jiné zákonnosti nepřiznaných koalic, poruchy mobilní aplikace pro elektronickou identifikaci voličů (*eDoklady*), chyb při sčítání hlasů, korespondenčního hlasování a porušení pravidel pro vedení volební kampaně.¹¹⁴

¹⁰⁹ Zástupce hnutí Přísaha informoval ODIHR EAM, že jejich stížnost vycházela spíše z ochoty zajistit rovné zacházení se všemi nepřiznanými koalicemi než ze zpochybnění zavedené praxe. Ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2024 hnutí Přísaha postavilo kandidáty na základě nepřiznané koalice s hnutím Motoristé sobě.

¹¹⁰ Kodex osvědčených postupů ve volebních záležitostech, konkrétně odstavec 63 důvodové zprávy stanoví, že „stabilita zákona je rozhodující pro důvěryhodnost volebního procesu“, zatímco odstavec 114 upřesňuje, že „stabilita pravidel musí být taková, aby vyloučila jakékoli podezření z manipulace“. [Pokyny ODIHR pro přezkum právního rámce voleb stanoví](#), že „volební legislativa by měla být formulována jasně a jednoznačně. Výklad volební legislativy by neměl být věcí subjektivního názoru“.

¹¹¹ Dne 17. září 2025, byly tyto dvě věci spojeny, aby o nich rozhodl Ústavní soud společně. Viz [rozhodnutí Ústavního soudu Pl. ÚS 36/25](#) ze dne 24. září 2025.

¹¹² Soud zdůraznil, že strany si ponechávají svobodu volby, zda se budou sdružovat nebo spolupracovat jako přiznané koalice nebo jako neformální aliance, a soudy nejsou ze zákona oprávněny posuzovat, zda je jejich kandidátní listina konstruktivně nebo věcně koalicí. V souladu s tím soud rozhodl, že krajské a správní orgány, které uplatňovaly formální právní kritéria, jednaly správně a že jakákoli nejednoznačnost nebo rozpory by měly být řešeny legislativní reformou spíše než zrušením ze strany soudu.

¹¹³ V roce 2021 obdržel NSS 210 stížností souvisejících s volbami do Poslanecké sněmovny a v letech 2017 jich bylo 77.

¹¹⁴ Viz [Tisková zpráva NSS ze dne 6. listopadu 2025](#).

XIII. POZOROVÁNÍ VOLEB

Změny volebního právního rámce z roku 2024 upravují mezinárodní volební pozorování, nikoli však přítomnost domácích pozorovatelů, což je v rozporu se závazky OBSE a doporučeními ODIHR.¹¹⁵ Změny nabydou účinnosti v roce 2026, proto mise ODIHR EAM pozorovala volby v době, kdy neexistovala výslovná právní úprava týkající se mezinárodních pozorovatelů. Ministerstvo vnitra informovalo misi ODIHR EAM, že zatímco zahájení voleb a hlasování jsou přístupné komukoli, pozorování ukončení voleb a sčítání hlasů vyžadovalo zvláštní povolení Ministerstva vnitra a pozorování ve sběrných místech vyžadovalo povolení *in situ* od ČSÚ. Zástupci mise potřebovali získat zvláštní povolení od SVK, aby mohli být přítomni zasedání, na kterém byly oznámeny konečné výsledky. Na základě žádosti o povolení předložených příslušným institucím byl misi ODIHR EAM umožněn přístup ke všem fázím volebního procesu.

Kromě ODIHR EAM a novinářů nepožádala žádná další vnitrostátní ani mezinárodní skupina o akreditaci jako pozorovatelé těchto voleb. Účastníci rozhovorů s ODIHR EAM na dotaz ohledně nedostatku národních pozorovatelů poukázali na skutečnost, že přítomnost zástupců politických stran v OVK představuje dostatečnou ochranu proti jakékoli volební manipulaci. Ve volebních místnostech, které EAM pozorovala ve dnech konání voleb bylo však jen málo členů OVK z řad zástupců politických stran. Mnoho dotazovaných aktérů uvedlo, že celkově se volební proces v Česku těší velmi vysoké míře důvěry, přičemž dotazované organizace občanské společnosti vyjádřily jen malý zájem o volební pozorování.

V souladu se závazky OBSE by měl právní rámec zahrnovat ustanovení týkající se přístupu pozorovatelů z řad občanů a zástupců mezinárodních organizací ke všem fázím volebního procesu a upravovat jejich práva a povinnosti.

XIV. DNY KONÁNÍ VOLEB

V souladu s metodologií OBSE/ODIHR neprováděla mise EAM komplexní a systematické pozorování průběhu dvou dnů konání voleb. Členové EAM sledovali volební postupy v 51 volebních místnostech v 25 obcích či městských částech v Praze, Středočeském a Ústeckém kraji. Bylo také pozorováno použití přenosných volebních schránek. Vzhledem k nedostatku regulačního rámce pro mezinárodní pozorovatele v kombinaci s nedostatkem informací o působení mise ODIHR EAM v Česku se pozorovatelé ODIHR několikrát potýkali s problémy při přístupu k zahájení hlasování i hlasování samotnému.¹¹⁶

Při otevření volebních místností dne 3. října zaznamenal ODIHR EAM případy přeplnění volebních místností, což ohrozilo utajení hlasování. Regulační rámec neposkytuje pokyny pro systém kontroly fronty nebo omezení počtu osob povolených uvnitř volební místnosti najednou. Zabezpečení volebních materiálů mezi 3. a 4. říjnem v navštívených volebních místnostech bylo všemi týmy EAM hodnoceno jako adekvátní. Zahájení a hlasování 4. října probíhalo v poklidu. Sčítání hlasů proběhlo ihned po uzavření volebních místností 4. října. Celkově byl průběh hlasování v navštívených

¹¹⁵ § 54 [zákona č. 88/2024 Sb.](#), který má být uplatňován od roku 2026, upravuje účast pouze pozorovatelů mezinárodních organizací při volbách. Podle odstavce 8 [Kodaňského dokumentu OBSE z roku 1990](#) se “účastnické státy domnívají, že účast pozorovatelů, jak zahraničních, tak i národních, může napomoci volebnímu procesu ve státech, v nichž se uskutečňují volby”. Kodex osvědčených postupů ve volebních záležitostech, konkrétně důvodová zpráva, odstavec 91 stanoví, že „zákon musí velmi jasně vymezovat, která místa pozorovatelé nesmějí navštěvovat, aby jejich činnost nebyla nadměrně omežována“.

¹¹⁶ V několika případech čelili pozorovatelé ODIHR EAM omezení přístupu k volebnímu procesu. V jednom případě jim byl odepřen přístup k otevření volební místnosti, přičemž členové OVK uváděli jako důvod nedostatek pokynů, v jiném případě jim nebylo umožněno sledovat průběh hlasování a v několika případech byl přístup umožněn až po konzultaci členů OVK s obecními úřady.

volebních místnostech hodnocen jako dobrý nebo velmi dobrý. Při sčítání hlasů v pozorovaných volebních místnostech se objevily některé problémy. Používání různých typů volebních schránek – standardních i přenosných – a různých seznamů voličů – stálých i zvláštních – vedlo v několika případech k aritmetickým chybám, jejichž oprava zabrala určitý čas.

Pro posílení tajnosti hlasování by volební správa měla vydat další pokyny týkající se řízení volebního procesu.

Osoba se zdravotním postižením může požádat o asistenci při hlasování jakoukoli osobu, s výjimkou členů OVK. Ačkoli Ministerstvo vnitra požádalo obce, aby vybraly a upřednostnily co nejpřístupnější prostory pro volební místnosti, většina volebních místností, které pozorovala mise ODIHR EAM, nebyla přístupná pro osoby s omezenou pohyblivostí.¹¹⁷ Stávající možnost, aby osoba s omezenou pohyblivostí požádala o voličský průkaz a hlasovala ve volebních místnostech umístěných v přístupnějších prostorách, nebyla propagována. Osoby se zdravotním postižením mohou požádat o donesení přenosné volební schránky do svého bydliště nebo se rozhodnout využít možnosti hlasování před vchodem do budovy, pokud infrastruktura volební místnosti neumožňuje přístup bez pomoci. Osobám se zrakovým postižením nebyla poskytnuta žádná řešení umožňující hlasování bez pomoci.¹¹⁸

Státní orgány by měly přijmout opatření k zajištění plně inkluzivní účasti osob se zdravotním postižením ve volbách, zejména pokud jde o přístupnost volebních místností a možnosti voličů se zrakovým postižením volit samostatně.

Na základě novely zákona o právu na digitální služby z roku 2024 byla voličům poprvé nabídnuta možnost používat mobilní aplikaci *eDoklady* pro prokázání své totožnosti ve volebních místnostech v průběhu voleb. Agentura DIA, která má na starosti návrh, provoz a údržbu této aplikace, uvedla, že k 3. říjnu 2025 měla 830 366 registrovaných uživatelů. Ve dny konání voleb nefungovala aplikace správně a voliči, kteří nemohli prokázat svoji totožnost, nesměli volit. DIA informovala, že k problémům došlo v důsledku používání zastaralé verze aplikace mnoha voliči a následného přetížení systému žádostmi o aktualizaci aplikace.¹¹⁹ První použití aplikace *eDoklady* pro ztotožnění voličů nevycházelo z osvědčených postupů, které vyžadují, aby jakékoli zavedení nebo změna volebních technologií poskytly dostatek času na testovací provoz, audit a certifikaci zařízení a jeho fungování, jakož i na otestování jeho kapacity v podmínkách podstatně vyššího zatížení.¹²⁰ Tuto záležitost má DIA na žádost Státní volební komise dále analyzovat.

Před zavedením elektronického prokazování totožnosti voličů by měl být proveden důkladný audit jeho fungování na základě zkušeností z voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2025 a měl by být doprovázen cíleným informováním voličů.

V den voleb měl každý zastupitelský úřad svou volební místnost. Výsledky z nich byly přenášeny přes zabezpečenou přenosovou linku do specializované kanceláře ČSÚ na MZV a následně do celkové databáze výsledků. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 byly všechny hlasy započítány do výsledků v Praze. V roce 2025 byl hlas voliče v závislosti na jeho bydlišti v zahraničí

¹¹⁷ Článek 29 [Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením \(CRPD\)](#) stanoví, že státy by měly zajistit, „aby volební postupy, zařízení a materiály byly vhodné, přístupné a snadno srozumitelné a použitelné“.

¹¹⁸ Výbor pro práva osob se zdravotním postižením vyjádřil znepokojení nad tím, že „volební materiály jsou údajně zřídka přístupné pro nevidomé osoby nebo osoby s mentálním postižením, že volební místnosti často nejsou fyzicky přístupné a že volební lístky nemusí být pro nevidomé osoby přístupné“, a doporučil České republice, aby „prostřednictvím legislativních a jiných opatření zajistila přístupnost hlasovacích lístků a volebních materiálů, jakož i volebních místností“. Viz odstavce 57 a 58 [Závěrečných doporučení k úvodní zprávě České republiky z roku 2015 podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením \(CRPD\)](#).

¹¹⁹ Ředitel DIA převzal za situaci odpovědnost a po volbách odstoupil.

¹²⁰ Viz odstavce 7 a 8 [Pokynů Rady Evropy pro využívání informačních a komunikačních technologií \(ICT\) ve volebních procesech z roku 2022](#).

započítán do jednoho ze čtyř různých krajů, které 21. května 2025 vylosovala Státní volební komise.¹²¹ Cílem tohoto opatření bylo zabránit nadměrnému vlivu hlasů ze zahraničí na výsledky v jednom konkrétním kraji.

XV. VÝVOJ NÁSLEDUJÍCÍ PO DNECH KONÁNÍ VOLEB

Závěrečné zasedání SVK se konalo 6. října, aby oznámilo konečné výsledky voleb a projednalo otázky týkající se postupů ve dnech konání voleb, zejména otázky elektronického prokazování totožnosti ve volebních místnostech a rozdělení mandátů mezi volební obvody.¹²² Celková volební účast byla 68,95 procenta. Volební účast zahraničních voličů činila 79,38 procenta, zúčastnilo se jí 29 888 voličů, oproti 13 236 v roce 2021 (70,37% volební účast). Z toho 8 978 osob hlasovalo korespondenčně, což představuje 82,23 procenta z těch, kteří požádali o sady pro korespondenční hlasování. Počet mandátů přidělených krajům na základě počtu odevzdaných hlasů se s ohledem na rok 2021 změnil, přičemž čtyři kraje o mandáty přišly a pět krajů mandáty naopak získalo.¹²³

Uzavírací klauzuli překročilo šest volebních subjektů, avšak vzhledem k přítomnosti přiznaných i nepřiznaných koalic bude v Poslanecké sněmovně zastoupeno celkem jedenáct politických stran.¹²⁴ Voliči označili 2 677 170 preferenčních hlasů, což přispělo ke zvolení většího počtu žen, mladších kandidátů a kandidátů, kteří nebyli vždy zařazeni na pozice s velkou šancí na zvolení.¹²⁵ Zvolených 67 poslankyň nové Poslanecké sněmovny představuje oproti výsledkům voleb v roce 2021 nárůst o 8 procentních bodů, z 25 na 33 procent. Kromě toho voliči zvolili 12 poslanců mladších 30 let, což je čtyřikrát více než v roce 2021, a to především díky využití preferenčního hlasování.

XVI. DOPORUČENÍ

Tato doporučení obsažena napříč zprávou jsou poskytována za účelem posílit průběh voleb v České republice a podpořit úsilí zajistit jejich plný soulad se závazky OBSE a dalšími mezinárodními povinnostmi a standardy platnými pro demokratické volby. Tato doporučení je třeba vnímat v souvislosti s dřívějšími doporučeními ODIHR, která ještě zůstávají nedořešena.¹²⁶ Legislativní reformy by měly být provedeny v dostatečném předstihu před volbami a prostřednictvím inkluzivních konzultací, včetně konzultací s občanskou společností. ODIHR je připraven pomoci českým úřadům

¹²¹ Těmito kraji byly Praha, Středočeský, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj.

¹²² V listopadu 2025 shledal NSS na základě stížnosti Pirátské strany významné nesrovnalosti ve sčítání hlasů v Blansku. Ačkoliv soud zamítl návrh strany na zneplatnění volebního výsledku v Jihomoravském kraji, zároveň rozhodl o podání trestního oznámení. Viz [Tisková zpráva NSS ze dne 6. listopadu 2025](#).

¹²³ Ve volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2025 získaly Olomoucký, Pardubický, Plzeňský, Jihomoravský kraj a kraj Vysočina každý jeden mandát navíc oproti rozdělení mandátů z roku 2021; naopak Karlovarský, Jihočeský a Ústecký kraj každý jeden mandát ztratily; Liberecký kraj ztratil oproti rozdělení mandátů z roku 2021 dokonce dva mandáty.

¹²⁴ Viz konečné výsledky v Příloze I.

¹²⁵ Například v Ústí nad Labem byl kandidát na posledním místě na kandidátní listině strany STAN (číslo 26) jediným kandidátem z této kandidátní listiny, který byl zvolen. Úspěšní kandidáti strany ANO byli v Ústí nad Labem na 26. místě, v Olomouci na 23. místě a v Plzni na 19. a 20. místě. Viz [údaje ČSÚ](#).

¹²⁶ Podle odstavce 25 [Istanbulského dokumentu OBSE z roku 1999](#), se účastnické státy OBSE zavázaly „urychleně reagovat na posouzení voleb ze strany ODIHR a jeho doporučení“. Plnění předchozích doporučení hodnotí ODIHR EAM následovně: doporučení č. 1 ze [závěrečné zprávy o volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021](#) a doporučení č. 9 [závěrečné zprávy o volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2017](#) byla plně splněna; doporučení č. 10 ze závěrečné zprávy o parlamentních volbách v roce 2021 a doporučení č. 4 a 9 ze [závěrečné zprávy o volbě prezidenta republiky v roce 2023](#) byla z větší části splněna; doporučení 2, 4, 5, 6, 7, 14, 17 a 18 ze závěrečné zprávy o volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2017; doporučení 5, 6 a 8 ze závěrečné zprávy o volbách do Poslanecké sněmovny v roce 2021 a doporučení 1 a 3 ze závěrečné zprávy o volbě prezidenta republiky v roce 2023 byla částečně naplněna. Viz také [Databáze volebních doporučení ODIHR](#).

při vylepšování volebních postupů a při implementaci doporučení uvedených v této a předchozích zprávách.

A. PRIORITNÍ DOPORUČENÍ

1. Pro zajištění rovnosti hlasů a zabránění vysokému počtu propadlých hlasů, by měl být přezkoumán vzorec pro přepočítání hlasů na mandáty, aby se vyřešil nepoměr počtu voličů k poslaneckým mandátům.
2. Právní a institucionální rámec by měl být posílen, aby bylo možné včas a účinně řešit případy volebního násilí a násilí páchaného na ženách, včetně násilí na internetu. Účastníci voleb by mohli zvážit přijetí dobrovolných opatření, jako je například přistoupení ke společným zásadám nenásilného vedení volební kampaně.
3. Aby byl zajištěn účinný dohled nad financováním volebních kampaní, měly by být Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí poskytnuty odpovídající finanční a personální zdroje.
4. České státní orgány by měly zvážit další záruky na ochranu plurality médií, včetně opatření zaměřených na koncentraci vlastnictví a dopad fúzí médií.
5. Právní rámec by měl být vyjasněn tak, aby definoval přípustné formy volební spolupráce a vytváření koalic s cílem zajistit právní jistotu a jednotnost.
6. V souladu se závazky OBSE by měl právní rámec zahrnovat ustanovení týkající se přístupu pozorovatelů z řad občanů a zástupců mezinárodních organizací ke všem fázím volebního procesu a upravovat jejich práva a povinnosti.

B. OSTATNÍ DOPORUČENÍ

Účast žen ve volbách

7. Úřady by měly provést komplexní posouzení politického prostředí s cílem určit a následně odstranit překážky účasti žen ve veřejném a politickém životě. Politické strany by mohly zvážit rozšíření svých stanov o ustanovení, která podporují členství a účast žen, a to i ve vedoucích pozicích.

Právní rámec

8. V souladu s mezinárodními standardy a závazky OBSE by orgány měly zvážit zavedení dočasných zvláštních opatření, jako jsou zákonné kvóty pro zastoupení žen a cílené financování politických stran zaměřené na rovnost pohlaví, s cílem posílit příležitosti pro rovné zastoupení žen ve volených orgánech.

Správa voleb

9. Pro usnadnění rozvoje cílených strategií pro zvýšení účasti žen by měly být shromažďovány a komplexně zveřejňovány informace rozčleněné podle pohlaví o zastoupení žen a mužů ve volební správě.
10. Pro zajištění plné transparentnosti svého rozhodování by měla volební správa pořádat veřejná zasedání a včas zveřejňovat návrhy pořadů jednání a zápisů z příslušných zasedání.

Registrace voličů

11. Pro zvýšení dostupnosti způsobů hlasování by měla být zvážena opatření k usnadnění registrace a účasti občanů pobývajících v zahraničí, včetně informačních kampaní a dalších možností.

Registrace kandidátů

12. Pro další podporu plurality při registraci kandidátů by měl být zákon pozměněn tak, aby mohli občané kandidovat nezávisle, a to v souladu se závazky OBSE.

Volební kampaň

13. Aby byly zavedeny mechanismy pro boj proti dezinformacím a manipulativnímu obsahu, mělo by být nařízení o digitálních službách transponováno do českého právního řádu. Mezi příslušnými zúčastněnými stranami by mělo být zvýšeno povědomí o dostupných mechanismech pro řešení dezinformací a manipulativního obsahu.
14. Státní instituce by měly přijmout opatření, včetně iniciativ v oblasti médií a digitální gramotnosti, k posílení schopnosti voličů identifikovat a kriticky hodnotit dezinformace a polarizující jazyk.

Financování volební kampaně

15. Pro zajištění transparentnosti by ustanovení o financování volební kampaně, včetně ustanovení týkajících se omezení a zveřejňování příjmů a výdajů, měla být rozšířena na kandidáty, kteří vedou kampaň odděleně od svých politických stran, hnutí nebo koalic.
16. Pro zajištění větší transparentnosti financování volebních kampaní by měla být posílena a vyjasněna právní ustanovení týkající se volebních kampaní třetích osob, přičemž jejich uplatňování by mělo být založeno na jasných, objektivních a předvídatelných kritériích, aby byla zajištěna konzistentnost.
17. Pro zvýšení transparentnosti financování volební kampaně by měl zákon vyžadovat předkládání podrobných zpráv o příjmech a výdajích, jakož i zveřejnění výdajů před dny konání voleb. Pro umožnění veřejné kontroly by mělo být zveřejnění provedeno snadno přístupným, uživatelsky přívětivým a dohledatelným způsobem.
18. Aby došlo k zajištění včasného zveřejnění zpráv o financování volební kampaně a efektivní kontroly financování volební kampaně, stálo by za úvahu zkrácení lhůt pro podávání zpráv o financování volebních kampaní a stanovení jasných lhůt pro audit finančních zpráv.
19. Pro zvýšení transparentnosti a důvěry veřejnosti v dohled nad financováním volebních kampaní by Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí měl včas zveřejňovat stížnosti související s volbami a příslušná rozhodnutí.

Média

20. Pro další odpolitizování postupu jmenování orgánů dohledu nad veřejnoprávními sdělovacími prostředky, tedy Rady Českého rozhlasu, Rady České televize a Rady České tiskové kanceláře, by bylo možné zvážit zavedení dalších právních záruk s cílem dále posílit jejich nezávislost.
21. Pro posílení nezávislosti Rady pro rozhlasové a televizní vysílání by mohl být revidován postup jmenování jejich členů.

22. Aby bylo možné účinně naplňovat požadavky na objektivní a vyvážené informování ve zpravodajských a publicistických pořadech, měl by se provádět systematický kvantitativní a kvalitativní monitoring a následné zprávy by měly být včas zveřejňovány, zejména během volební kampaně.
23. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání by mohla zvážit uplatnění účinných opatření za porušení předpisů ve zkrácených lhůtách, což by umožnilo efektivní nápravu.
24. Legislativní a politické rámce pro boj proti strategickým žalobám proti účasti veřejnosti (SLAPP) by měly být dále rozvíjeny a posilovány, zejména pokud jde o strukturální a procesní záruky a nápravná opatření, podporu cílů a obětí a rozvoj programů vzdělávání, odborné přípravy a zvyšování povědomí.

Dny konání voleb

25. Pro posílení tajnosti hlasování by volební správa měla vydat další pokyny týkající se řízení volebního procesu.
26. Státní orgány by měly přijmout opatření k zajištění plně inkluzivní účasti osob se zdravotním postižením ve volbách, zejména pokud jde o přístupnost volebních místností a možnosti voličů se zrakovým postižením volit samostatně.
27. Na základě zkušeností z voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2025 by před zavedením elektronického prokazování totožnosti voličů měl být proveden důkladný audit fungování tohoto systému a mělo by mu předcházet cílené informování voličů.

PŘÍLOHA: KONEČNÉ VÝSLEDKY VOLEB¹²⁷

Celkový počet registrovaných voličů	8 253 316
Celkový počet odevzdaných hlasů (volební účast)	5 690 635 (68,95 %)
Počet platných hlasů	5 621 717 (98,88 %)
Celkový počet voličů registrovaných v zahraničí	37 654
Celkový počet odevzdaných hlasů v zahraničí	29 888
Počet voličů v zahraničí, kteří požádali o sady pro korespondenční hlasování	10 918
Počet voličů v zahraničí, kteří hlasovali korespondenčně	8 978

Strana, hnutí nebo koalice	Počet hlasů	Procento	Počet mandátů
ANO 2011	1 940 507	34,51	80
SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09)	1 313 346	23,36	52
Starostové a nezávislí (STAN)	631 512	11,23	22
Česká pirátská strana	504 537	8,97	18
Svoboda a přímá demokracie (SPD)	437 611	7,78	15
Motoristé sobě	380 601	6,77	13
Stačilo!	242 031	4,3	0
PŘÍSAHA občanské hnutí	60 503	1,07	0
Hnutí Generace	25 176	0,44	0
Česká republika na 1. místě!	12 455	0,22	0
ŠVÝCARSKÁ DEMOKRACIE	12 097	0,21	0
Česká suverenita sociální demokracie	10 263	0,18	0
Voluntia	7 375	0,13	0
Koruna Česká	7 313	0,13	0
VÝZVA 2025	6 338	0,11	0
Jasný Signál Nezávislých	4 937	0,08	0
Rebelové	4 185	0,07	0
Moravské zemské hnutí	3 842	0,06	0
Hnutí občanů a podnikatelů	3 718	0,06	0
Volt Česko	3 639	0,06	0
Levice	3 318	0,05	0
SMS – Stát Má Sloužit	2 881	0,05	0
Hnutí Kruh	2 209	0,03	0
Balbínova poetická strana	612	0,01	0
Volte Pravicový Blok	429	0	0
Urza.cz: Nechceme vaše hlasy	282	0	0

O ÚŘADU PRO DEMOKRATICKÉ INSTITUCE A LIDSKÁ PRÁVA

Úřad pro demokratické instituce a lidská práva (OBSE/ODIHR) je hlavní institucí OBSE, která pomáhá účastnickým státům „zajistit plné respektování lidských práv a základních svobod, dodržovat zásady právního státu, prosazovat demokratické principy a (...) budovat, posilovat a chránit demokratické instituce, stejně jako podporovat toleranci v celé společnosti“ (Helsinský dokument z roku 1992). Tato oblast je označována jako lidská dimenze OBSE.

ODIHR se sídlem ve Varšavě (Polsko) byl vytvořen jako Úřad pro svobodné volby na summitu v Paříži v roce 1990 a zahájil svou činnost v květnu 1991. O rok později změnil úřad svůj název, aby odrážel rozšířený mandát zahrnující také lidská práva a demokratizační procesy. Dnes zaměstnává více než 150 osob.

ODIHR je v Evropě přední agenturou v oblasti **pozorování voleb**. Každoročně koordinuje a organizuje vyslání tisíců pozorovatelů k volbám, aby posoudili, zda volby v regionu OBSE probíhají v souladu se závazky OBSE, dalšími mezinárodními povinnostmi a standardy pro demokratické volby i v souladu s vnitrostátními právními předpisy. Jedinečná metodologie ODIHR umožňuje získat důkladný pohled na celý volební proces. Prostřednictvím asistenčních projektů pomáhá ODIHR účastnickým státům vylepšit jejich volební právní rámec.

Do oblasti **demokratizačních** aktivit ODIHR patří: právní stát, legislativní podpora, demokratické vládnutí, migrace a svoboda pohybu a rovnost mezi ženami a muži. ODIHR každoročně realizuje celou řadu asistenčních programů, jejichž cílem je rozvíjet demokratické struktury.

Kromě toho také pomáhá účastnickým státům dostát svým závazkům prosazovat a chránit **lidská práva a základní svobody** v souladu se závazky v lidskoprávní dimenzi OBSE. Toho dosahuje tím, že spolupracuje s širokou škálou partnerů s cílem podporovat spolupráci, budovat kapacity a poskytovat odborné znalosti v tematických okruzích, včetně ochrany lidských práv v boji proti terorismu, posilování ochrany lidských práv osob, které se staly obětí obchodu s lidmi, vzdělávání a školení v oblasti lidských práv, pozorování a předkládání zpráv o situaci v oblasti lidských práv a ochrany práv žen a jejich bezpečí.

V oblasti **tolerance a nediskriminace** poskytuje ODIHR podporu účastnickým státům v posilování jejich reakce na zločiny z nenávisti a případy rasismu, xenofobie, antisemitismu a jiných forem netolerance. Aktivita ODIHR související s tématy tolerance a nediskriminace se zaměřují na následující oblasti: legislativa, školení v oblasti prosazování práva, sledování a zaznamenávání incidentů a zločinů motivovaných nenávistí a sledování následných opatření přijatých v reakci na tyto trestné činy a incidenty, dále také vzdělávací aktivity pro zvýšení tolerance, respektu a vzájemného porozumění.

ODIHR poskytuje účastnickým státům poradenství ohledně politik týkajících se **Romů a Sintů**. Podporuje budování kapacit a vytváření sítí mezi romskými a sinskými komunitami a podporuje zastoupení Romů a Sintů v orgánech podílejících se na tvorbě veřejných politik.

Všechny činnosti ODIHR jsou vykonávány v úzké koordinaci a spolupráci s účastnickými státy OBSE, institucemi a terénními operacemi OBSE, stejně jako s dalšími mezinárodními organizacemi.

Více informací je k dispozici na internetových stránkách ODIHR. (<https://odihr.osce.org/>).